

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCE • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO

LETO VII. ŠT 147

PETEK, 8. MAJA 1953

TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 89-33

Pravda z davkarjem

Dan 30. aprila je za nami in z njim tudi davčne prijave po Vanonijemem zakonu. Zdjaj se začena del davkarjev in revizorjev. Kaj bo to delo prišlo? Med davčnimi obvezanci so si v eni reči na jasnem: da bodo davkarji se bolj pritisnili na vijak. To je splošno težnja finančnih oblastev, ki je davkarji v praksi ni prikrivajo. Vemo namreč, da bodajo v prihodnjem času okoli naših obrtnikov in stekajo, ali ni morda kaj ušlo davčnemu vijaku. Prijavam dohodkov ne verjamejo in iščejo povečano bogastvo prav v času splošnega gospodarskega padanja. Živimo na Slobodnem tržiščem ozemlju, toda finance, kakor tudi večina drugih višjih uradov, so v rokah rimskih uradnikov. Smernice glede porabljanja davkov prihajajo torej iz Rima, čim več iztisnejo iz tržarskih davčnih obvezancev, tem manj bo treba italijanski vladi dodajati za uravnoteženje tržarskega proračuna.

Na tem ne bodo gotovo nič izpremenile lepe besede italijanskega finančnega ministra Vanonija, ki jih je izpregovoril o davčni politiki na milanski velesajmu. Vanoni se je dotaknil razmerja med davčnimi obvezanci in davkarji. To razmerje je danes razmerje na nož! Minister je napadel davčne svetovalce, ki se pridružijo davčnim davkarjem kot nekakšni mešetarji in posredujejo med davkarji in davčnimi obvezanci; seveda za primerno odškodnino, na račun zadnjih. Neki milanski gospodarski list trdi, da davčna oblastva pogosto zapaajo tem davčnim svetovalcem zaupne podatke iz davčnih prijav.

Vsi ti običajni izrastki današnjega davčnega sistema bi se dali izločiti samo pod pogojem, ako bi se med finančnimi oblastniki in davčnimi obvezanci ustvarilo razmerje večjega zaupanja. Izgovor tega nezaupanja je globok. Splošno nimajo italijanski državljani zaupanja napram državi. V njihovih očeh je država pravzaprav nekaj tujega, izven njihovega udeleževanja; država jim postavlja samo zahteve. Omejuje jim svobodo in zahteva denar. V državi ne vidijo svojega zaščitnika pred grabežljivim domačinom, tujcem, pač pa karabinerja in finančarja. Če tako gledajo na državo, potem je jasno, kako prijavljajo svoje dohodke, ko gre za odmero davka.

Ni dvoma, da so poleg vsega davci v Italiji visoki; z njimi je treba vzdrževati obširni državni aparat, ki je redko kaj na svetu tako kompliciran. V izpodbijanje prepričanja, da italijanski državljani plačujejo visoke davke, je minister Vanoni napovedal, da so količinski obdavčljivi dohodki iz proizvodnje v Franciji in Nemčiji višji. Toda kje so drugi davki, zlasti vse vrste posrednih davkov in obinskih davkov. Prav te ni hotelo tudi na Trzsko razgneti italijanski zakon, ki pooblašča občine, da uvajajo lastne trošarine.

Država z druge strani je nasproti davčnim obvezancem nezaupljiva. Tudi ona ravna po znanem pregovoru: »Fidarsi è bene, non fidarsi è meglio. Ako državljani ne prijavljajo svojih dohodkov zavedajo se svojih državljanov dolžnosti, s tem opravičujejo nezaupanje državnih organov. Seveda bi se dalo vprašanje postaviti narobe in verjetno tudi bolj pravilno. Ker je državljan prepričan, da mu bodo davki pripisali višje davke — s tem, da mu povišajo davke osno — kakor bi bilo utemeljeno na podlagi njegove prijave, gre s prijavo pač niže!

Na Primorskem so ljudje svoje državljanske dolžnosti do leta 1918 polnoma drugače. Statistično je bilo namreč ugotovljeno, da so za časa 25 letnega vladanja Italije Primorci bolj pošteni prijavljali svoje dohodke, in dejansko tudi razmeroma več plačevali za davke kakor drugod po Italiji. (Glej zadnje podatke v knjigi P. Luzzato-Fegiz: »L'Economia della Venezia Giulia«.) Bolj pošteno prijavljale nje dohodkov, ki so ga bili valjeni se nje avstrijskih časov, je na žalost imelo za posledico huše obdavčenje, ker so italijanski davkarji, valjeni razmer v Italiji, bili prepričani, da so bile prijave prenizke in so zneske obdavčljivih dohodkov zviševali.

Ali so se davčni obvezanci z 15 letih časa naučili, je vsekakor delikatno vprašanje. Vemo samo, da službena poročila ZVU že nekaj let zaporedoma ugotavljajo, da so davki več vrgli, kakor je bilo proračunano v državnih računih anglo-ameriške cone. Zakaj ne bi po vsem tem upravniki ZVU znižali davkov in tako sledili lepemu zgledu g. Butlerja, angleškega finančnega ministra?

Bilanca Mednarodne banke

Mednarodna banka za obnovo in razvoj je izkazala čisti dohodek 12 milijonov 947.735 dolarjev v trilettrletju, ki ga je zaključila 31. marca 1953, proti njenemu čistemu dohodku 12 milijonov 507.639 dolarjev v istem obdobju lanskega finančnega leta.

V tromesečju, ki ga je zaključila leto 31. marca, je Mednarodna banka odobrila tri posojila, in sicer Indiji v znesku 19.500.000, Jugoslaviji v raznih evropskih valutah v skupni vrednosti 30 milijonov dolarjev in Severni Rododiji v znesku 14 milijonov dolarjev. V tromesečju, ki ga je zaključila leto 31. marca, so dolžniki po njenem izkazu vrnil posojila v skupnem znesku 999.289 dolarjev. Banka je do te dne izkazala svoje rezerve v skupnem znesku 105.645.905 dolarjev. Svoji čisti dohodek v letošnjem trilettrletju je banka nakazala dodatnemu rezervnemu skladu za kritje morebitnih izgub na posojilih ali zaradi bančnih jamstev in ga je tako povečala na 70 milijonov 975.85 dolarjev. Komisija posojila, ki znašajo 6.985.416 dolarjev, je banka knjižila v dobro njenega posebnega rezervnega sklada, ki je tako narasel na 34.670.070 dolarjev.

Ameriška carinska politika na razpotju

Na znižanje carin ni upanja - Za zdaj samo proučevanje

(GUY SIMS FITCH)

Zagovorniki *bolj svobodne ameriške zunanje trgovine* so z zadovoljstvom sprejeli na znanje sklep predsednika Eisenhowerja in republikanskih kongresnih vrhovov o ustanovitvi *skupne komisije Kongresa in vlade*, ki naj bi določila smernice zunanje trgovine in gospodarske politike. Komisija bo sestavljena iz treh senatorjev in treh poslancev ter pet članov, ki jih bo imenoval predsednik.

Journal of Commerce klub temu pripominja, da je bila komisija tvegana zadeva, kar lahko priporoči veliko manj svobodno carinsko politiko, kot si jo Bela hiša želi. Vlada je predložila, da sedanji zakon o trgovinskih sporazumih, ki ugasne v juniju, podaljšajo za eno leto, da bi med tem proučevali novo in bolj primerno zunanjo gospodarsko politiko. Ta zakon pooblašča predsednika, da zniža carine v zameno za trgovske ugodnosti.

Ta teden so se pričela zaslišavanja v zvezi s carinskimi zakonskim predlogom, ki ga je predložil član republikanske zbornice, republikanec Richard Simpson. S tem je postalo jasno, da so Združene države dospele v svoji zunanji trgovinski politiki na razpotje. O tem prikažejo dolgotrajno razpravo. Simpsonov zakonski predlog namreč postavlja kot pogoj za podaljšanje zakona o trgovinskih sporazumih številne dodatke, ki skrajno omejujejo predsednikovo pooblastilo v carinski politiki.

Zagovorniki zakonskega predloga so v glavnem tisti, ki se bojijo zunanje konkurence. Tukaj je vsota mala trgovina, posebno industrija takega blaga, ki ga splošno ne izvažajo. Za predlog so tudi nekatere kmetijske in ribarske skupine, toplotnice vinca in cinka ter tako imenovani »neodvisni« petrolejski industriji, v glavnem družbe, ki nimajo zunanjih interesov. Ti industriji želijo preprečiti vsako možno nevarnost za domače petrolejske cene, ki so sedaj močno zaščiten.

Omejitvam v Simpsonovem zakonskem predlogu pa se v glavnem protivijo krogi, ki zagovarjajo načelo *trgovina, ne pomoč*, češ da morajo Združene države kot vodilna upniška država več upoštevati. Med temi skupinami so velike gospodarske družbe, ki postajajo vedno večji izvozniki, združenja za zunanjo trgovino, razne trgovske in kmetijske organizacije ter obe vodilni sindikalni organizaciji. Seveda je tudi ameriška vlada sama proti temu zakonskemu predlogu.

Stassen za srednjo pot

Ravnatelj Uprave za vzajemno varnost je pred odborom za zunanje zadeve v predstavniki domu izjavil, da bi popuščanje ameriške vlade glede carin in pospešitev uvoza evropskih držav v ZDA bolj navezala evropske države na Ameriko in izločila skupnino v teh državah, da bi niso pospešile izmenjavo z vzhodnimi državami. Stassen je dodal, da se v zadnjem času v vzhodnih državah čutijo posledice blokiranja s strani Zahoda. Tako plačuje danes Sovjetska zveza molitben tudi 10-krat dražje, da bi izvažila to siraško blago od zahodnih držav. Govornik je nato izrazil svoje mnenje, da morajo ZDA iskati srednjo pot in da ne smejo na evropske države preveč pritiskati glede omejitve omejevanja trgovine z Vzhodom; sicer se utesne zgoditi, da zgubijo svoje zaveznike. Dodal je, da razlagajo nekatere države zelo svobodno pojem »strateško blago«. Tako n. pr. izvažajo na Kitajsko, v Pakistan in Egipt bombaz, zahodne države razne vrste barv in gnojil, Indija pa juto.

Angleži se bojijo povišanja carin

Londonski list »The Observer« se bavi z vprašanjem omiljenja ameriških carin v zvezi s predlogom, naj se zakon (Reciprocal Trade Agreements Act), ki pooblašča predsednika ZDA, da v pogajanjih s tujimi državami dovoli določene carinske ugodnosti, obnovi. Po tem predlogu naj bi se pooblastila predsedniku razširila; tako bi lahko dovolili evropskim državam večje ugodnosti pri uvozu v ZDA. »The Observer« meni, da je senator Taft, ki ima danes v ZDA dejansko

(Od našega zagrebškega dopisnika)

Zagreb, 3. maja

Od 9. do 17. maja bo v Zagrebu prvi spomladanski trgovinski velesajm, na katerem bodo razstavljala izključno jugoslovanska podjetja. Bilo je več razlogov, iz katerih je bil organiziran spomladanski velesajm v Zagrebu poleg že tradicionalne jesenske prireditve. Predvsem se je pokazalo, da so sejski prostori prešmali, da bi na jesenskem mednarodnem velesajmu sprejeli vse reflektante, ki so se prijavili za jesenski mednarodni sajem. Govor tega je na odločitve vplivala okolnost, da je jesenski sajem uvožno-izvozna prireditev, h kateri so pripuščene samo tista jugoslovanska podjetja, ki razstavljajo izvozno blago. Za dva sejma je nadalje govorila ogromna množica obiskovalcev ter končno naj razvoju jugoslovanskega gospodarstva, ki mora vreči na trg čedalje večje število proizvodov.

Delavski svet Zagrebškega velesajma je proučil vse te okolnosti in končno sklenil, da se spomlad 1953 organizira prireditev, ki bi imela za smotno, utreti pot bodočemu splošnemu vsedržavnemu spomladanskemu velesajmu. Čeprav so za to obstajali vsi pogoji ter so »poskusniki« seji 1952 dali dobre trgovske rezultate, lahko rečemo, da so pričeli s pripravi za spomladanski sajem 1953 z določeno skepsno. V resnici pa je število razstavljalcev, ki so napovedali veliko število raznih vrst blaga, namenjenega razstavi, prekoračilo vse pričakovanje.

večjo moč kakor sam Eisenhower, nasprotno znižanju carin. On je bolj pripravljen nadaljevati s politiko neposrednega ameriškega podpiranja Evrope, kakor odpreti ZDA evropskemu vozu. Splošno je razpoloženje v Kongresu prej za povišanje carin kakor za znižanje. V Londonu bi bili zadovoljni, ako bi ostalo vsaj pri sedanjih carinah v ZDA. List predlaga, naj se Velika Britanija in ves carinski blok Britanske skupnosti poskuša sporazumeti z državami, ki trpijo zaradi pomanjkanja dolarjev in omogočiti intenzivnejšo izmenjavo s temi državami. Delati bi bilo treba tudi na pospešitvi trgovinske izmenjave z vzhodnimi državami glede na politično pripuščenje z Rusijo in Kitajsko.

Ameriška pomoč bo znižana

Na predlog predsednika Eisenhowerja je ameriška vlada sklenila znižati podporo tujim državam na 5,818 milijonov dolarjev. Tako bo znašala podpora v letošnjem finančnem letu 1772 milijonov dolarjev manj, kakor jo je predlagal bivši predsednik Truman. Stiri milijarde so določene za vojaško pomoč, in sicer 2530 milijonov za Evropo, 1000 milijonov za Daljni vzhod in 475 milijonov za Bliznji vzhod ter 20 milijonov za Južno Ameriko. Gospodarska pomoč doseže 995 milijonov; od tega prejme Francija 400 milijonov, 100 milijonov prejmejo Francozi

za proizvodnjo za naročila »off shore« (municije in orožja), 100 milijonov naročil »off shore« prejme Anglija in 250 milijonov je določenih za dobavo »posebnega orožja«, Indiji in Pakistanu je namenjenih 94 milijonov, 105 milijonov pa raznim akcijskim Organizacijam Združenih narodov.

Osební dohodek v ZDA
dosegel nov vrhunec. Trgovinsko ministrstvo poroča, da je leta 1952 osební dohodek v Združenih državah dosegel nov vrhunec 268,5 milijarde dolarjev, okoli pet in pol odstotka več kot leta 1951. Kljub večjim davkom lanskega leta je čisti dohodek lani znašal 234 milijard dolarjev, 4% več kot v prejšnjem letu. Če se pa upošteva porast cen v 1. 1952, se mora reči, da je bil lanski osební dohodek po svoji kupni moči enač dohodek leta 1951.

Dejanski dohodek povprečnega Američana po odbitku davkov je bil leta 1952 496 dolarjev, to je okoli 10 dolarjev višji kot leta 1951. Medse in plače so se lani povečale proti letu 1951 za najmanj 7 odstotkov.

ZSSR NAROCA LADJE

Po poročilu znan angloske ustanove »Lloyds Register of Shipping« je v danih ladijedelnih poročilih o naročilu Sovjetske zveze v gradnji sedem ladij s skupno tonažo 24.910 brutto registrskih ton, na Švedskem tri ladje s 3015 brt in v Belgiji ena ladja s 3100 brt.

PREKOP PO MOZELI SKOZI TRI DRŽAVE

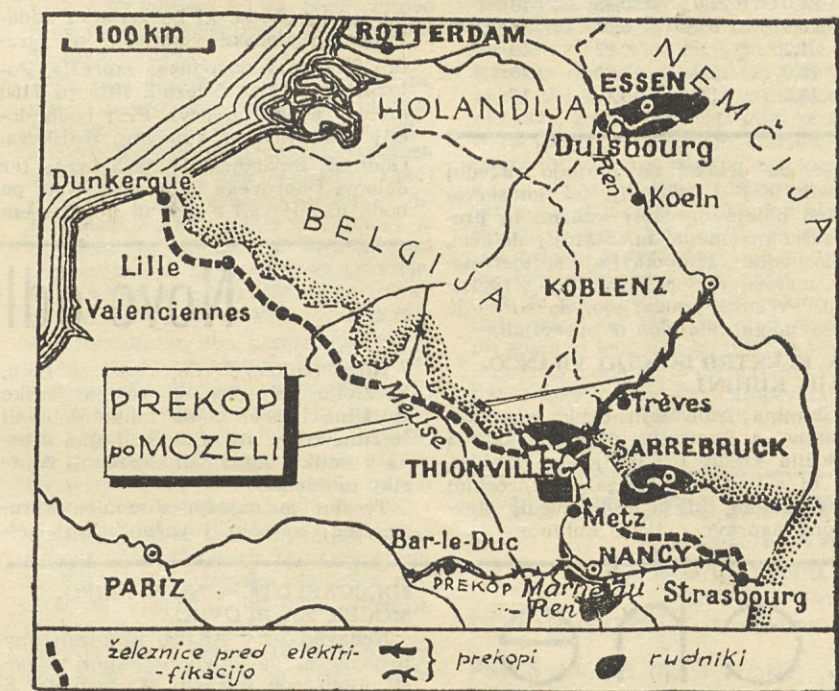
ZANJ SE NAVDUŠUJEJO FRANCOZI, TODA NEMCI GA ODBIJAJO

Vse kaže, da bo v nekaj letih uresničen načrt za zgraditev prekopa po reki Mozeli od mesta Thionville v Franciji do mesta Koblenz ob Renu v Nemčiji, ki je star že okoli 150 let. Na francosko pobudo bo ustanovljena posebna mednarodna družba pod imenom Compagnie Internationale de la Moselle, v kateri bodo zastopane tudi prizadete države (Francija, Posarje, Luksemburg in Nemčija). Kakor rečeno, bo tekel prekop po reki Mozeli in bo dolg 270 km. Računajo, da bo delo trajalo 4 leta. Zgradili bodo 13 jezov in 9 električnih central. Dva jeta bosta na francoskem ozemlju (Koenigsmaeker in Apach), dva v Posarju in Luksemburgu in 9 na nemškem ozemlju. Pri Koblenzu bodo zapornice.

Ze po navedenih številkah se vidi, da odpade pretežni del prekopa na Nemčijo. Celotni stroški za zgraditev prekopa bi znašali okoli 35 milijard frankov, Francozi računajo, da bi 26 milijard lahko krili z dohodki za proizvedeno električno energijo, tako da bi samo okoli 9 milijard morala prevesti plovlba. Te bi krili tako, da bi za čas amortizacije vpeljali brodnino v znesku 65 frankov za tono.

Za načrt se navdušujejo posebno Francozi. Tako je francoska poslanska zbornica izvedbo načrta postavila kot nekakšen pogoj za svoj pristane na

Evropsko premogovno in jeklarsko skupnost; upirajo se mu iz posebnih razlogov Nemci. Francozi se navdušujejo za predlog, ker je prevoz premoga in koka iz Porurja (v Nemčiji) v Loreno, kjer je središče francoskih železarn in jeklarn po nemških železnih prenosih predlag. Prav tako je predlag prevoz proizvodov lorenskih jeklarn v smeri Severnega morja, pri katerem so soudeležene prav tako nemške železnice. V zadnjem času se kaže uprava nemških železnice bolj popustljivo, verjetno prav zato, da bi preprečila zgraditev prekopa po Mozeli. Tako je v načrtu z upravo francoskih železnice pristala na znižanje prevoznine za prenos. Po novem sporazumu, ki je samo načelne narave, bi prevoz tone premoga iz Porurja v Loreno ne staj več 2900, temveč 1000 frankov. Ustanovitve mednarodne družbe, ki bi finansirala zgraditev prekopa, pripravila poseben konzorcijski za kanalizacijo Mozele, v katerem so predstavniki francoske železarske industrije in premogovnikov, trgovske zbornice francoske pokrajine, predstavniki mest Metz, Strasbourga in Thionville, plovlbe (Office nationale de la navigation) ter Regie des mines de la Sarre. Plovbo na kanalizirani Mozeli bi internacionalizirali nekako tako kakor plovbo po Renu.



Zagrebški spomladanski velesajem

Sejem za jugoslovanska podjetja - Zanimanje tudi tujih kupcev

Danes lahko že trdimo, da je dosežen namen obnove jugoslovanskega splošnega velesajma.

Na majski prireditvi Zagrebškega velesajma do namreč sodelovalo okoli 630 jugoslovanskih podjetij iz vseh rep. publik z 2600 proizvozi. Število razstavljalcev iz posameznih republik je naslednje:

Srbija (z avtonomnimi deželami) 155 podjetij, poleg tega Beograd 41; Hrvatska 127 in Zagreb 130; Slovenija 64 in Ljubljana 28; Bosna in Hercegovina 10 in Sarajevo 11; Makedonija 29 in Crna Gora 4; skupaj 629 podjetij. Poleg tega sodeluje nekaj podjetij tudi iz jugoslovanske cone Svoobodnega tržaškega ozemlja; nekaj podjetij je prijavilo svoje sodelovanje kaniše. V to število niso bile vključene številne obrtne delavnice, ki nastopajo na sejmu po svojih nabavno-prodajnih združenjih, medtem ko določeno število obrtnikov zasebnega sektorja in državnih obrtnih mojstrov razstavlja neodvisno.

Ako primerjamo število razstavljalcev na spomladanskem Zagrebškem velesajmu s številom jugoslovanskih razstavljalcev na predvojni prireditvi in po vojni trgovinskih (komercialnih) sejmih, pridemo do zaključ-

Te dni so bila v Rimu zaključena trgovinska pogajanja med Italijo in Nemčijo. Po italijanskih poročilih so Nemci končno ustregli italijanski zahtevi, da bi Nemčija dovolila večji uvoz italijanskih povrtnin.

Vprašanja trgovinskih odnosov z Nemčijo se je dotaknil italijanski minister za zunanjo trgovino La Malfa, ko je na milanskem velesajmu sprejel nemškega ministra za gospodarstvo prof. Erharda. V svojem govoru je ugotovil, da je trgovinska izmenjava z Nemčijo čedalje bolj naraščala: leta 1948 je dosegla celotno vrednost 34 milijard lir, leta 1951 177 milijard in lansko leto kar 218 milijard lir. Toda hitreje je naraščal nemški izvoz v Italijo kakor italijanski izvoz v Zahodno Nemčijo. Tako je že leta 1951 nastal v italijansko-nemški trgovinski bilanci primanjkljaj 20 milijard v škodo Italije; v letu 1952 se je položaj še poslabšal, tako da je primanjkljaj dosegel kar 46 milijard lir.

Za ta trgovinski primanjkljaj ni bilo mogoče najti kritja v nevidnem italijanskem izvozu, t. j. v naraščanju obiska nemških turistov v Italijo. Tako je primanjkljaj plačnine bilance v letu 1952 dosegel 47 milijonov dolarjev, se pravi okoli 4 milijone dolarjev na mesec. Primanjkljaj za Italijo je v prvih mesecih leta 1953 še narasel: v januarju je dosegel 6 milijonov, medtem ko je v naslednjih treh mesecih znašal povprečno 4,5 milijona dolarjev na mesec.

Razvoj gospodarskega življenja na vasi

Izjave jugoslovanskih ministrov

MNENJE E. KARDELJA

Na Kongresu socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je povzel besedo tudi član zveznega izvršnega sveta (vlade), Edvard Kardelj. Govoril je o preobrazbi gospodarskega življenja na vasi.

Po njegovem mnenju je najnovejša Uredba o imovinskih odnosih v zadnjih »neke vrste mejnik« v socialističnem razvoju vasi. Ta uredba ima predvsem namen spraviti gospodarske odnose v jugoslovanskem poljedelstvu v sklad z gospodarskimi odnosi na drugih področjih jugoslovanskega gospodarstva s tem, da odpravlja vse ukrepe, ki otežujejo svobodni razvoj gospodarskih sil v kmetijski proizvodnji.

Glede vprašanja »vaskih bogatašev« je izjavil, da bodo ti počasi izginili. Pričeli bodo zaostajati za malim kmetom, ker ne bodo imeli strojev in ne bodo prejemali kreditov, pač pa bodo še vedno orali s konji.

V svojem govoru je minister tudi dejal: Po mojem je bistvo stvari v naslednjem: socialistična družba nima nobene potrebe, niti sedaj niti v bodoče, nasilno razlašči malega ali srednjega kmeta, bodisi neposredno ali posredno, niti jih naganjati v zadruge ali druge gospodarske organizacije, za katere ne čutijo ekonomske potrebe in koristi. Toda po drugi strani mora imeti pred očmi dejstva, da bi izolirana individualna mala kmečka posest

sama po sebi bila nesposobna dvigniti poljedelstvo na višjo stopnjo; še več, ona bi životarila in vse bolj propadala v svoji zaostalosti, kolikor ne bi postala plen kapitalističnih elementov. Socialistična družba potemtakem mora pustiti individualnemu kmetu svobodo akcije v okviru njegovih ekonomskih možnosti in ga tudi podpreti v njegovih naporih, da dvigne produktivnost dela na svojem posestvu, toda hkrati mora z gospodarskimi sredstvi ustvarjati take pogoje, ki bodo onemogočili razvoj kapitalističnih elementov, ki bodo vse bolj ekonomsko povezovali individualno kmečko proizvodnjo s socialističnim gospodarstvom, ki bodo sleherni napredek v kmetijstvu pretvarjali v napredek socialističnih odnosov in ki bodo stalno krepili ekonomsko moč socialističnih sil na vasi.

IZJAVA BORISA KRAIGHERJA

Boris Kraigher, član izvršnega zveznega sveta, je tudi govoril o kmečkem vprašanju v Jugoslaviji. Omenil je, da so zadnje volitve v občinske odbore pokazale, da je v teh nekoliko padel odstotek delavcev na račun kmetov. Po njegovem mnenju bi moralo biti zastopstvo delavstva v občinskih odborih večje kakor je danes.

Naloga politike bi morala biti, da čim bolj pospešuje razvijanje proizvajalnih sil ter moderniziranje in napredovanje poljedelstva.

»Sovražnikom socializma je uspelo v stari kapitalistični Jugoslaviji plašiti kmeta s strašilom, češ da hoče socializem kmetu odvzeti zemljo. Glede tega ga mislim, je nadaljeval govornik, da smo ta strah nekoliko pospešili prav z izvajanjem upravnih ukrepov v borbi za vzdrževanje delovnih združenj. Zadržna uredba o ureditvi lastninskih odnosov v delovnih združenjih pomeni velik korak naprej prav v utrjevanju zavesti, da ni socializem tisti, ki predstavlja nevarnost za privatno lastnino kmetovte zemlje, v kolikor je ta njegova zemlja sredstvo individualnega dela in v kolikor ne postaja sredstvo za izkoriščanje tuje delovne sile. Naša ustava ima glede tega sročila popolnoma jasno formulacijo. Ustava štiti individualno lastnino tistih delovnih sredstev, ki predstavljajo individualna delovna sredstva, to so predvsem delovna sredstva v mali in srednji kmečki proizvodnji, kjer kmet lahko obdeluje zemljo s silami svoje družine; nadalje so to delovna sredstva v obrti itd. Ker e individualna lastnina teh sredstev z našo ustavo zaščiten, mislim, da je zelo škodljivo, če kakor

Položaj plačilne bilance se bo vseka, kor zboljšal, ko bodo letos pričeli prihajati nemški turisti. Nemška vlada bo letos dovolila večji izvoz turistom za potovanje v tujino, in sicer 700 mark na osebo na leto. Vsekakor bi se celotna slika italijansko-nemških trgovinskih izmenjav lahko izboljšala, ako bi Italija pospešila izvoz povrtnin in sadja v Nemčijo. V tem pogledu je značilno, da je sprostitve uvoza iz tujine v Nemčijo dosegla povprečno 90%, medtem ko znaša za blago, ki ga izvažata Italija v Nemčijo, samo 70%.

»Die Neue Zeitung« navaja glede nemško-italijanske trgovinske izmenjave, da so leta 1952 nemški dokončni izdelki dosegli 45% nemškega izvoza v Italijo, medtem ko predstavljajo kmetijski proizvodi 57,5% italijanskega izvoza v Nemčijo.

Italijanski trgovinski odnosi

Izvoz strojarskih polproizvodov

Italijanska vlada je dovolila do 30. junija t. l. izvoz naslednjih kontingenov strojarskih polproizvodov: 3250 ton kož na roko zaklane živine; 3000 ton na stroj zaklane živine; 1500 ton počenih kož in odrezkov razen odrezkov kož domačih zajcev. Teza velja za sveže kože. Dalje 40 ton odrezkov kož domačih zajcev prav tako v surovem stanju ter 625 ton kit in živce. Za pridobitev izvoznega dovoljenja je treba vložiti posebno prošnjo.

Izvoz italijanskega zgodnjega krompirja

Uvoz italijanskega zgodnjega krompirja so dovolile: Švedska za okroglo 45 milijonov lir, in sicer do 15. maja, Švica 1200 ton do 20. maja in Zahodna Nemčija za 4.205.000 mark.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo

V drugi polovici t. m. se bodo začela pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo, ki preneha veljati 30. junija. Blagovni promet med obema državama je znaten: Avstrija izvaž v glavnem les, celulozo, železo, jeklo, stroje, izolacijski material, elektromotorje in magnezit. Iz Italije pa uvaž žveplo, sveže in suho sadje, zelenjave, kiselkasto južno sadje (limone, pomaranče itd.), oljčno olje, pisarniške stroje, stroje za kavu in tkanine. Italija ima tekoče zaradi izvoza strojev, ki so dražji od nemških, angleških in švicarskih proizvodov. Belgija pa ji dela konkurenco s tenejšimi tkaninami.

Nova trgovinska pogodba med Italijo in Norveško

V Rimu so podpisali nov italijansko-norveški trgovinski dogovor, s katerim hočejo povečati obojestransko izmenjavo, ki je dosegla lani okrog 220 milijonov norveških kron. Italija bo zlasti povečala izvoz južnega sadja, povrtnin in navadnega sadja, suhega sadja, riža, vina, pisalnih in šivalnih strojev, klobukov, tkanin itd.; Norveška pa bo povečala izvoz polenovke, svežih in konzerviranih rib.

koli dopuščamo, da se glede tega razvijajo na naši vasi kakšni dvomi. To je posebno škodljivo zaradi tega, ker imamo zadostno argumentacijo, da pokažemo, da smo nasprotno prav mi tisti, ki malega kmeta ščitimo, medtem ko je bil prav kapitalizem tisti, ki je prav tega kmeta, kateremu zemlja ni mogla predstavljati popolnoma nič drugega kot sredstvo individualnega dela, tlačil in prav temu kmetu zemljo odvezal; prav na zemljo tega kmeta so se vpisovale hipoteke. Prav ta zemlja je postajala v bistvu last bank in mestnega kapitala.

Preobrat na Madžarskem?

Med volilno agitacijo za volitve, ki bodo 17. maja, je Istvan Dobi, vodja stranke madžarskih malih posestnikov, izjavil, da je madžarska vlada in komunistična stranka prišli do zaključka, da odvisi vrednost kakršne koli organizacije od svobodnega pristanka članov, da se v njej organizirajo. Stranka se zaveda, da se ni lahko odredi starim navadam in metodam. Tako ni lahko srednjim in malim kmetom odločati se individualnemu gospodarjenju na svojih kmetijah, kakor so ga izvajali njihovi očeti in dedje. Dobi je kmetom obljubil, da bodo preuredili obvezno oddajo in jo poenostavili. Dobi je bil na Stalinovem pogrebu v Moskvi. Po njegovem povratku se je njegov vpliv v političnem življenju povečal.

Iz popotne torbe gè. Luce



Diplomat, ki si odpre pot do osebe državnika, od katerega hoče kaj doseči, je vsaj že na polovici poti do uspeha. Znati je treba približati se osebno človeku, od katerega hočeš kaj doseči. Italijanom ni doslej nihče odrekel te važne sposobnosti.

Kaj čuda torej, če se je italijanski tisk skušal približati novemu ameriškomu poslaniku v Rimu g. Clare Luce prav z osebnim laskanjem. Odlikovali so se zlasti iredenistični listi v Trstu in Vidmu. Nenadoma so se pojavila v njih osebnostna pisma najbolj znanih Tržačanov, ki prosijo ameriško gospo, naj se zavzame v Washingtonu, da bi Trst prišel zopet v objem Italije. Celotna uradna glasila nekaterih iredenističnih strank so apelirala na nežna čustva gospo Luce, češ da jo bodo blagoslovljali tržaške matere, ako doseže priključitev Trsta k Italiji.

Vse kaže, da je gospa že precej poučena o tržaškem vprašanju. Pogledaj, kaj je našel »L'Europeo« v njeni potopni torbi: »Cristo si è fermato a E-boli« (Carlo Levi), »Fontamara« (Silone) in romane Albe De Cespedes. V torbi ni bilo del italijanske pisca Moravja, ker so ta na indeksu; pač pa je bilo mnogo del v

BOJ PROTI INFLACIJI V EGIPTU

Po revoluciji v juliju lanskega leta se je notranje življenje v Egiptu pomirilo. Vlada lahko zdaj posveča več pozornosti gospodarskim vprašanjem.

Prejšnja vlada si je skušala pomagati z inflacijo. Po tej poti je tudi odkupila bombažni pridelek v sezoni 1951-52. Spomladi 1952 so se pričele kazati nevarne posledice inflacijske politike. Prejšnja vlada je tudi potrosila ogromne zneske denarja za vzdrževanje cene žita in bombaža ter potiskanje cen življenjskih potrebščin navzdol. V ta namen je potrosila leta 1952 2,3 milijona funtov, v finančnem letu 1951-52 pa že 30 milijonov funtov!

Denarni obtok je dosegel vrhunec v decembru 1951 z vsoto 206 milijonov funtov. Zaupanje Egiptčanov v funt se kljub temu ni zrušilo. Porocilo Egiptovske narodne banke ugotavlja, da Egiptčani radi hranijo denar, čeprav je papirnat.

Nova vlada se je lotila odločno politike vzdrževanja egiptovskega funta. Tako lahko govorimo o deflacijski politiki. Razvoj trgovinske bilance ni bil ob njenem prevzemu oblasti posebno zadovoljiv. Izvoz je od leta 1951 do leta 1952 padel kar za 28%, in sicer od 203 na 140 milijonov funtov. Primanjkljaj v trgovinski bilanci se je dvignil

od 39 milijonov funtov v letu 1951 na 71 milijonov v letu 1952. Lansko leto je moral Egipt potrošiti 40 milijonov funtov za uvoz pšenice in moke, 15 milijonov za uvoz mineralnega olja in 11 milijonov za umetna gnojila.

Položaj plačilne bilance se je zboljšal z dohodki iz pristojbin za promet na Sueskem prekopu in iz izdatkov angleških čet ob prekopu. Tako so ti dohodki v devizah presegli v letu 1951 za 20 milijonov funtov izdatke deviz. V letu 1952 pa je prebitek padel na 11 milijonov. V celotni plačilni bilanci je tako nastal primanjkljaj 60 milijonov funtov.

Kritje funta z zlatom in devizami je razmeroma še precej visoko in znaša 30%. Zlate in devizne rezerve so leta 1950 znašale 133,5 milijona eg. funtov, leta 1951 13,2 in konec leta 1952 100,1 mil. eg. funtov. Egipt ima poleg tega velike vsote blokiranih kreditov v Angliji, ki jih angleška vlada odplačuje v letnih obrokih. Blokirani angleški funti so dosegli konec 1950 224,4, 1951 194,2 in konec 1952 173,8 milijona funtov šterlingov. Egiptovska plačilna bilanca je pasivna zlasti nasproti Angliji (7 desetlin vse pasivnosti), nasproti področju (3 desetine).

MEDNARODNA TRGOVINA

Tržaški lesni trg

Po poročilih z italijanskega trga ni znižanje avstrijskih najnižjih cen vplivalo na pozitivit lesnega trga v Italiji. Zdi se, da so Italijani precej preskrbljeni z lesom. Razširila se je vest, da je Rumunija prodala južnim italijanskim trgovcem večjo poročilo lesa »tombante« po 35-36 dolarjev cji Nepelji. Doselej še ni bilo mogoče ugotoviti, ali je ta vest resnična.

Cene okroglega lesa v Avstriji nadejujejo in se danes sukajo okoli 300 do 320 šilingov za kvadratni meter na licu mesta. Mnoge žage, ki so kupovale les po 350 do 360 šilingov, so zdaj v zadregi. Češkoslovaška je menda prodala drugih 700 kubičnih metrov desk tombante Egiptu, in sicer po ceni 136 dolarjev fob Trst. Glede cene gre samo za ugibanje.

Glede avstrijskih cen ni v bistvu nikakršnih sprememb. Jelovina fco postaja Trbiž stane 23.000 lir. Majšje količine so tržaški trgovci kupili neposredno v Avstriji tudi po 22.000 lir fco Trbiž. Cene za avstrijsko blago fob Trst se sukajo okoli 39-40 dolarjev za kubični meter. Prav tako so tudi jugoslovanske cene ostale čvrste, čeprav se tu pa tam kažejo znaki manjšega popuščanja.

TRENTO. Za kubični meter lesa fco vagon mesto proizvodnje: jelka v hlohidi 11.800-14.600; tombante 25.500-27.500; deske I sort. 20 x 60 mm 37.700-39.700, II sort. 29.500-32.500, III sort. 23.250-25.000; stebri 24.000-25.800, tramovi po tržaškem običaju 13.800-15.000.

Macesen v hlohidi 12-15.000; deske tombante 26.300-28.300; deske I sort. 20 x 60 mm 24.000-28.300, II sort. 31.800-34.800, III sort. 22.500-24.500; stebri 26.300-28.700.

Položaj na nemškem lesnem trgu

Na zadnjih lesnih dražbah v severni Nemčiji so cene mehkega lesa v hlohidi sicer nekoliko nazadovale; tako razmeroma se še vedno višje kakor cene rezanega lesa. Na trgu z rezanim lesom ni posebne živahnosti, ker je povpraševanje po gradbenem lesu pustilo. Cene na nemškem trgu se zdaj ravnavajo cenam rezanega lesa iz jugovzhodnih evropskih držav. Ze lanske leto je Nemčija uvozila iz evropskih držav 1,71 milijona kub. m mehkega rezanega lesa. Tako je uvoz dosegel predvno višino. Cene nemškega lesa se morajo ravnati po cenah uvoženega lesa. Nemške žage bi se radi odkrižale svojih zalog; tako ponujajo pogosto rezani les že po nižjih cenah, kakor se zahtevajo za uvoženi les.

Proti koncu februarja je bilo prodane komaj 36,5% predvidene sečnje mehkega lesa; zaradi tega računajo, da bo ponudba mehkega lesa v prihodnjih mesecih bolj narasla kakor v prvih petih mesecih tekočega gospodarskega leta.

Vrednost vsega uvoza lesa in drugih lesnih surovin (celuloze) je v lanskem letu dosegla skoraj 1 milijardo nemških mark. Na prvem mestu sta rezani in celulozni les, na tretjem pa janski les s skoraj 900.000 trestmetrov. Letno potrebuje Nemčija 3,5 milijona trestmetrov janskega lesa. Uvoz mehkega rezanega lesa je dosegel lanske leto 1,71 milijona kub. m; od tega je prišlo samo iz Avstrije 700.000 kub. m. Tako je Avstrija zavzela nekdajne postojanke severnih držav v nemškem uvozu. V razdobju 1935-38 je vsa Nemčija uvažala povprečno 2,7 milijona kub. metrov mehkega rezanega lesa.

Nekaj tržaških

SPOR MED TRSTOM IN PADOVO ZARADI SEJMA

V Rimu se je končno zaključil spor med Padovo in Trstom zaradi datuma velesejmov. Padovanski velesej je bil prvotno določen tako, da se je čas križal s časom tržaškega veleseja, zaradi česar je nastala seveda škoda za tržaški sejem. O času tržaškega veleseja odloča zdaj rimska vlada, ker ji je Zavezniška vojska uprava odstopila tudi to pravico. Spor med Padovo in Trstom je bil zaključen v Rimu, in sicer tako, da se bo padovanski velesej zaključil pred nedeljo 28. junija, tako da ostane nekaj dni do začetka Tržaškega veleseja.

NEAPELSKA PLOVNA DRUŽBA NA JADRANU

Sredi maja namerava neapeljsko plovno podjetje »Tirrenia« odpreti progo Jadran-Severna Evropa. Na progi bosta pluli dve ladji, kasneje se jima bo pridružila še tretja. Ladje bodo pristajale v Londonu, Antversu, Rotterdamu, Hamburgu in Emdenu.

NOVE CENE ITALIJANSKEGA ZVEPLA

Italijansko ministrstvo za industrijo je pooblastilo ustanovo Ente Zolfi Italiani, da povzga cene žvepla. Povisek znaša povprečno 4.500 lir pri toni. Običajno žveplo

NAJBOLJŠA METODA ZA ŠIRJE
NJE IDEJE JE URESNIČEVANJE DEJSTEV, KI JIH TE VSEBUJEJO. PO GOJI ZA NIHOVO SPREJEMANJE JE, DA UGAJAJO ČUSTVOM IN ZADOVOLJILJO TEŽNJE TISTI, KI JIH HOČEMO PRIDOBITI NA SVOJO STRAN. (Lewis Galantiere, »Confluence«, Cambridge - U.S.A.)

DENAR

Razvrednotenje šilinga

Z veljavo od 4. maja je Avstrija uvedla enoten tečaj za šiling, in sicer na osnovi 26 šilingov za dolar. Za osnovo je vzela dosedanj premijski tečaj, s katerim je hotela pospeševati izvoz. Doselej sta veljala dva tečaja, in sicer 26 šilingov in 21 šilingov za dolar. Uvedba novega tečaja pomeni dejansko razvrednotenje šilinga v tem razmerju. Vlada pričakuje, da bo tako pospešila avstrijski izvoz. Vsekakor se je s tem obračunavanje poenostavilo.

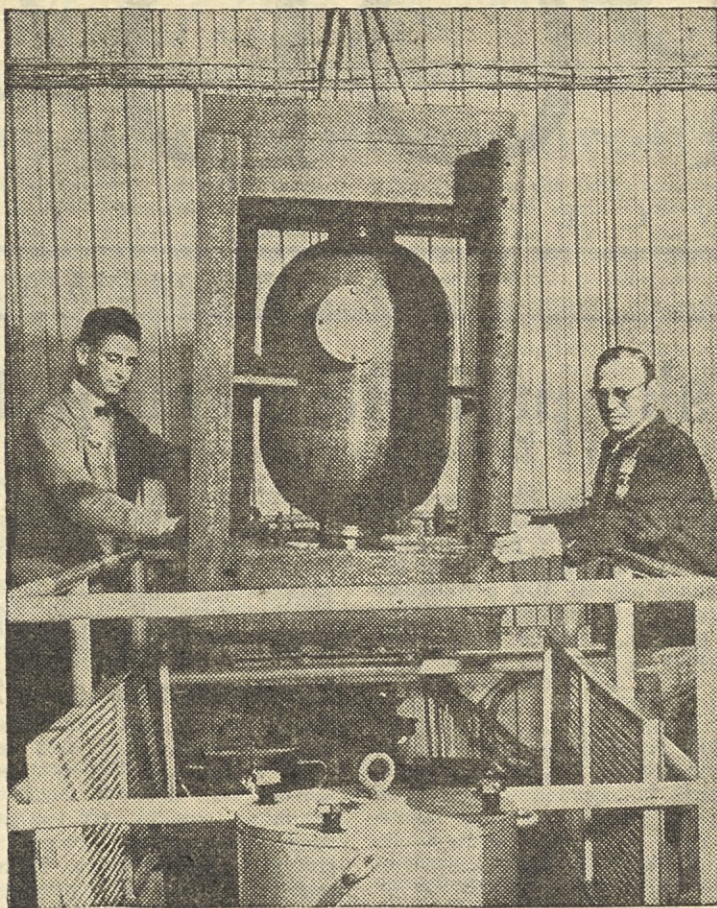
Italijanski obtok 70-krat večji

Italijansko finančno ministrstvo je objavilo podatke o razvoju denarnega obtoka v letu 1952. V primeri z letom 1951 se je denarni obtok povečal za 106,9 milijarde lir, medtem ko je povečanje v letu 1951 nasproti letu 1950 doseglo 128,1 milijarde lir. Konec marca 1953 se je denarni obtok v primeri s februarjem povisil od 1.274,8 na 1.276,1 milijarde lir.

V primeri z denarnim obtokom v letu 1938 je bil denarni obtok konec 1952 70-krat večji. Narastanje denarnega obtoka popuša. Leta 1950 je doseglo 11%, leta 1951 10,4% in leta 1952 8,7%. Narastanje denarnega obtoka je od neke mere tudi v zvezi z naraščanjem poslov.

TURISTICNEGA FRANKA NE BO

Francoska vlada se ni odločila za vpeljavo posebnega turističnega franka, ki naj bi ga turisti lahko nabavili po ugodnejšem tečaju. Ta način pospeševanja turizma ne prihaja več v poštev. Vendar je turistom iz Anglije in Amerike omogočeno, da kupijo poljubno vsoto frankov, ki jim je potrebna za osebne potrebe, po zakonitem tečaju.



Razposiljanje radioaktivnega kobalta. Na sliki vidimo, kako skrbno zavarujeta dva tehnična izvedena tovarne Komisije za atomsko energijo Združenih držav v Oahu Ridge pol kg radioaktivnega kobalta, ki ga odpremita za Zavod za pobijanje tumorjev v Los Angelesu. Da ne bi radioaktivni kobalt s svojimi izžarevanjem nikogar ogrožal, so ga dali v posodo iz debelega svinca, ki tehta skoraj 1.500 kg. Z radioaktivnim kobaltom uspešno uničujejo raka.

PROTI NOVI MEDNARODNI GOSPODARSKI USTANOV

Robert Marjolin, glavni tajnik Organizacije za Evropsko gospodarsko sodelovanje, je govoril nocoj na banketu, ki so ga priredili po koncu zborovanja akademije politične znanosti o mednarodnih gospodarskih izgleh. Povalno se je izrazil o uspehih, ki so jih dosegli po vojni z obnovo evropskega in svetovnega gospodarstva, iskreno pa tudi omenil razočaranja in nedostatke preteklih let.

Marjolin je omenil potrebo dogovorjene in hitre mednarodne dejavnosti in poudaril nevarnost, ki je združena z nestrinjam ocenjevanjem sedanjega položaja. Izjavil je, da ni bilo mogoče doseči gospodarske stabilnosti zaradi političnega razvoja povojnih let, zaradi prekinitve trgovine med Vzhodom in Zahodom, zaradi vojne na Koreji in v Indokini in zaradi spremembe načina trgovine v škodo Evrope. Izja-

vil je, da je bilo vse upanje na povrnitev na predvojno stanje prazno. Glavni vzrok vsem razočaranjem je v tem, da se svet še ni mogel gospodarsko združiti. V teh okolišnih — je nadaljeval — bi ne bilo modro, da bi skušali reševati tekoče probleme z ustanavljanjem novih mednarodnih organizacij ali s sklicevanjem svetovnih konferenc. Izkustva OEEC kažejo, da je sodelovanje iz dneva v dan najboljše, kar se lahko doseže v sedanjih razmerah. Dostavil je, da je pa treba še nadalje posluževati se mednarodnih organizacij, ki so se izkazale za koristne, kot so to blok funta šterlinga, evropska plačilna zveza in OEEC. Glede Združenih držav je omenil, da ne sme biti glavni poudarek na nadaljevanju sistema pomoči tujini, čeprav bo ta pomoč še vedno potrebna za nekaj časa v posebnih primerih. Po-

trebna pa bi bila sprostitev ameriške gospodarske politike.

AMERIŠKA PROIZVODNJA JEKLA

Ameriški zavod za jeklo in železo poroča, da bodo jeklarne v Združenih državah v četrtem tednu aprila izkristizirale 99,3% svoje zmogljivosti in s tem izdelale v tem tednu 2.238.000 ton jekla v palicah in drugih oblikah. V tretjem tednu so izdelale 2.228.000 ton z izkristizirano 98,8% zmogljivosti. Pred enim mesecem je ameriška jeklarska industrija obratovala s 103,1% zmogljivosti in izdelala 2.324.000 ton, številke iz marca 1952 so pa 100,5% zmogljivosti in 2.087.000 ton izdelka. Kljub stalnemu velikemu povpraševanju po jeklu nima navedeni zavod, da ameriška jeklarska proizvodnja v zadnjem četrtletju 1953 ne bo ostala na sedanji višini in napoveduje njeno upadanje ter uravnoteženje povpraševanja in dobav.

Znižanje cen v ZSSR

V Sovjetski zvezi so 1. aprila znižali cene. Cena živil je bila znižana od 10 do 50%, cene ha hišne potrebšline, obleko in obvalno so bile tudi znižane. Po sovjetskimi računih bo celotno znižanje predstavljalo vrednost 46 milijard rubljev. Po londonskem »Economist« navajamo spodnje podatke o znižanju cen (v odstotkih) v posameznih letih. Dodajamo, da je znižanje predstavljalo v letu 1952 23 milijard rubljev in leta 1951 27 milijard rubljev. O življenju v Sovjetski zvezi bi si lahko ustvarili jasnejšo sliko edino, ako bi razpolagali še s podatki o razvoju plač in bi tako ugotovili kupno moč teh. Edino primerjavo s plačami in življenjskimi stroški odkriva dejanske življenjske razmere.

Blago	Teža	1940	1950	1951	1952	1953	% znižanja naspr. 1952
Ržen kruh	kg	0,85	2,0	1,7	1,5	1,35	10
Pšen. kruh	kg	1,70	4,4	3,8	3,3	2,95	10
Krušna moka	kg	3,00	4,3	3,65	3,1	2,80	11
Gov. meso	kg	10,5	20,5	17,5	15,0	12,75	15
Maslo	kg	21,0	40,3	34,3	29,0	26,10	10
Sem. olje	kg	15,7	27,0	27,0	21,6	19,45	10
Jajca	komad	0,85	1,0	0,9	0,76	0,68	10
				1,2	1,02	0,92	10
Caj	100 g	10,0	14,4	13,0	10,3	8,00	20
Sladkor	kg	3,8	13,2	13,2	11,9	10,70	10

NOVI TRGOVINSKI MINISTER

Namestnik umrlega ministra za trgovino in obnovo, Jos. Boeck-Greissaua je bil imenovan za novega avstrijskega ministra za trgovino in obnovo R. Udo Ilgen. Novi minister je star 56 let, rojen je v Gradcu; je štajerski poslanec na listi avstrijske ljudske stranke in član štajerske deželne vlade. Od leta 1945 je predsednik štajerske trgovske zbornice.

KONSERVATIVNOST CESKIH DELAVCEV

Prvič kritizira češke delavce komunistično sindikalno glasilo »Prace«, ki

piše, da delavci ne zaupajo uvedbi novih idej v industriji ter konservativno dajejo prednost »starim in preizkušenim« metodam. Starejši delavci, celo vodilni, se obotavljajo sprejeti nove metode ter podlegajo konservativizmu. Pri tem poudarjajo, da so svoje delo dolga leta dobro opravljali.

ZA ELEKTRIFIKACIJO FRANCOŠKIH KUHINJ

Skupina francoskih bank je spozumno s francosko Narodno banko določila kredit 150 milijonov frankov, da bi s posojili pomagala francoskim potrošnikom, ki bi radi uvedli električne naprave v svoje kuhinje.

tehnolčne

„OFF SHORE,“

„OFF SHORE,“ ZA FRANCIJO

Francija je iz ZDA prejela nova vojaška naročila (off shore) v znesku 28 milijonov dolarjev. Naročenih je bilo 16 tovarov min in drugih ladij. Prejšnje naročilo, ki je obsegalo 21 manjših ladij in patrolnih čolnov, so cenili na 78 milijonov dolarjev. Po vsem tem so vsa francoske ladjedelnice prejele za 106 milijonov dolarjev naročil.

NAROCILA „OFF SHORE“ ITALIJI

V Sandhofenu je bila podpisana med poslanstvom ameriške vlade in S.I.G.M.E. pogodba glede ameriškega naročila (off shore) minucije v Italiji za znesek 26,4 milijona dolarjev. To je drugo ameriško vojaško naročilo v finančnem letu 1952-53. Delo bo razdeljeno med 60 italijanskih tovarni; z njim je zagotovljeno delo za 8000 delavcev.

Brez omenjene pogodbe so ameriška naročila »off shore« v Italiji dosegla okoli 190 milijonov dolarjev.

STRAH PRED NOGAVICAMI IZ VZHODNE NEMCIJE

Najnovejša trgovinska pogodba med Vzhodno in Zahodno Nemčijo predvideva tudi uvoz za 63 milijonov računskih enot tkanin iz Vzhodne Nemčije v Zahodno Nemčijo bo dosegla 33 milijonov računskih enot. Za 5 milijonov računskih enot bo nogavice iz umetnih vlaken. V Zahodni Nemčiji se industrija nogavic upa izvesti dogovora, ker se boji, da bi ta hudo prizadela domačo industrijo.

Angleška urarska industrija je oživila

Področje, glede katerega se Anglija lahko ponaša, da je v zadnjih letih zelo napredovala, je urarska industrija.

V 17. in 18. stoletju angleške ure niso imele tekmecev in nekatere primerke iz tistih časov imajo še danes za prave mojstrovine in višek spretnosti. Pred 20 leti je angleška urarska industrija znova oživila in kmalu zavzela na svetovnem trgu položaj prvega reda. Čeprav ta industrija zdaj izdeluje vse navadne vrste ur, pri tem nikakor ne zanemarija urarskega mehanizma za industrijsko uporabo; prav na tem področju je proizvodnja britanskega industrijskega veleseja so razstavljene najraznovrstnejše ure, od najbolj občutljivih zapetnih ur in stolpnih ur, poleg industrijskih ur in tako imenovanih »master clocks« — najbolj dovršenih izdelkov, ki merijo čas v raznih aplikacijah in tujih oblikah; najnovejša pridobitev tega področja je aparat, ki kontrolira in popravlja frekvenco izmeničnega toka s posebnim kvadrantom, ki zaznamuje vsako pomoto frekvenca. Med urami za domačo uporabo so tako mehanične kakor električne ure; današnje ure so neposredni potomci krasnih primerkov 17. in 18. stoletja, z raznimi mehaničnimi izpopolnitvami seveda; zvonilne ure so opremljene s poseb-

nim mehanizmom za avtomatsko kontrolo, zvonijo z največjo točnostjo ure in četrtinke ur.

Angleška industrija izdeluje zdaj znatno količino električnih ur, ki so izredno natančne, ker razpolagajo z izmeničnim tokom s kontrolirano frekvenco, med njimi so tudi budilke. V tehničnem pogledu so najvažnejše morskane in ženske zapetne ure, pri katerih je bilo treba rešiti več težkih vprašanj; lahko rečemo, da predstavljajo vsaka ura zgodovino stalnega napora za premaganje konkurence. Pri obnovi urarske industrije je bilo treba tudi na strokovne delavce, kajti le malo je bilo tehničnih delavcev, ki so neizogibno potrebni za izdelavo nad vse občutljivih mehanizmov. V početku se je morala zato proizvodnja omejit na najnavadnejše vrste; ko je bilo na razpolago vedno več strokovnih mehanikov, so pomagala pričeti misliti na izdelovanje manjših in bolj komplikiranih ur.

Danes izdelujejo številne tovarne ure vseh vrst in cen, pri katerih je prijetna sodobna oblika združena z največjo preciznostjo. V 20 letih je angleška urarska industrija povečala svojo proizvodnjo od nekaj stotisočev ur na več milijonov ur na leto, istosčasno pa dosegla tudi visoko tehnično in umetnostno raven.

Naročnina na „Gospodarstvo“

za STO c. A in Italijo: letna 600 lir, polletna 320 lir;
za STO c. B: letna 320 dinarjev, polletna 170 dinarjev;
za Jugoslavijo: letna 380 dinarjev, polletna 200 dinarjev;
za ostalo inozemstvo: 2 dolara in kakršni kol valuti.
Naročnike prosimo, da čimprej poravnajo naročnino in tako prihranijo upravljanje neposredno zamudno izterjevanje

INDUSTRIJSKA OPREMA ZA 50% dražja kakor I. 1949

Angleški gospodarski tisk se bavi z vprašanjem, ali se dolgoročno naložbe v železarsko industrijo, ki bo prišla zopet v zasebne roke, izplača. Pri tem ugotavlja, da je danes oprema novih železarn in jeklarn 50% dražja, kar je bila leta 1949; prihranki na stroških za delovno silo pa ne dosežejo povprečno stroškov povečanih stroškov za novo opremo. Na nabavne stroške kapitala odpadejo od cene valjarskih izdelkov v današnji industriji povprečno 3 funti pri toni izdelka. V novih tovarnah se ta izdatek poveča kar na 10 funtov, medtem ko doseže prihranek za delovno silo komaj 5 funtov šterlingov. Vsekakor so cene jeklarskih izdelkov na angleškem notranjem trgu med najnižjimi na svetu. To gre seveda v prid domačim potrošnikom, predvsem pridelovalcem.

To nam pokaže naslednja primerjava cen v funtih za dolgo tono.

Va cen v funtu za dolgo (tmo).			Koti	
Vel. Britanija	28	12 šil.		
ZDA	36	16		
Zah. Nemčija	41	11		
Francija	36	0		
Belgija	31	10		
Nosilci	Tračnice		Surova pločevina	
28 13	29	5	32	9
36 8	32	0	37	8
39 9	39	16	47	8
33 19	36	16	41	6
31 13	38	2	37	12

cevi proti Humu, Vipolžam, Medani in nekaterim drugim manjšim krajem. Ljudska oblast je prispevala za gradnjo briskega vodovoda že skoraj sto milijonov dinarjev. Delo, ki so ga opravili Brici, pa je menda vredno nad štiri milijone dinarjev.

RESKA PAPIRNICA IZVAŽA V TURCIJO

Tovarna papirja na Reki dobavlja cigaretni papir tudi upravi turškega državnega monopola. V lanskem letu je tovarna izvozila 993 ton papirja v vrednosti 102 milijona deviznih dinarjev. V tem letu bo tovarna izvozila v Turčijo okoli 1500 ton papirja v vrednosti 160 milijonov dinarjev.

Industrializacija Makedonije

V novi industrijski četrti glavnega mesta Makedonije v Skoplju grade poleg nove cementarne tudi moderno tovarno stekla. V tovarni postavljajo stroje že od lanskega leta. Za opremo tovarne in nadaljevanje gradbenih del je bilo letos odobrenih 1.130.000,00 din. Približno 750 milijonov din je namenjenih za opremo. Nova makedonska tovarna stekla bo proizvajala letno 150 ton optičnega stekla in 4900 ton upognjenega in ravne stekla. V nekaterih obratih te tovarne bodo začeli s proizvodnjo konec letošnjega leta.

NOVA TOVARNA USNJA V BITOLJU

Poskusno je začela obratovati tovarna za predelavo kof drobnice v Bitolju, ki bo začela z redno proizvodnjo konec meseca. Nova tovarna bo predelovala letno okoli 300.000 kv. metrov t. j. približno 750 ton kof drobnice; zaposlovala bo okoli 150 delavcev.

PREDILNICA »MAKEDONKA« V STIPU DOGRAJENA

Prihodnje dni bodo začeli z redno proizvodnjo v novi predilnici »Makedonka« v Stipu. Letos bodo v tej predilnici razdeljali okoli tisoč ton preje. Ko bo tovarna obratovala z vso svojo zmogljivostjo, bo predelovala letno 5 tisoč ton preje.

VODILNI AMERISKI TRGOVCI NA POTU V JUGOSLAVIJO IN DRUGE EVROPSKE DEZELE

Osem vodilnih ameriških trgovcev je odpotovalo proti Evropi, kjer bodo obiskali osem držav in tam izmenjali svojo misli z domačimi poslovnimi krogi. Obiskali bodo Jugoslavijo, Francijo, Italijo, Portugalsko, Avstrijo, Švico in Zahodno Nemčijo ter je predvidenih sedaj 14 sestankov. Pobudo in sredstva za potovanje je dal ameriški izvršni prodajni odbor, ki je zasebna ustanova.

Bilanca o dveh italijanskih bank

Bilanca italijanskega bančnega zavoda Banca commerciale italiana za leto 1952 kaže 429.446.419 lir dobička in 415 milijard lir vlog. Delniška glavnica znaša 2.450 milijonov lir. Del dobička gre za povisane rezerve, ki tako dosegajo 1.250 milijonov lir, del pa za izplačilo dividend v višini 7%.

Bilanca druge italijanske banke, pri kateri je udeležbeni tudi ameriški kapital, in sicer zavoda Banca d'America e d'Italia je preteklo leto kaže 277 milijonov evrovala dobička, 20 milijard vlog, 450 milijonov rezerv in 500 milijonov lir delniške glavnice. (Kakor znano je Banca d'America e d'Italia po prvi svetovni vojni služila podružnico Zivnostenske banke v Trstu).

Valute na prostih trgih

		24. IV.	30. IV.	Raz. v o
Frank:	Curih Bruselj	1.031 12,55	1.022 12,30	—0,87 —1,99
Dolar:	Pariz Curih Bruselj	410, — 4,284 51,60	413, — 4,282 5,85	+0,73 +0,04 +0,48
Funt	Pariz Curih Bruselj	1080, — 11,525 139, —	1086, — 11,51 138,50	+ 0,13 — 8,33 + 8,33
Frank svet:	Pariz Bruselj	95,25 12,10	98, — 12, —	—2,88 —0,82
Frank belg:	Pariz Curih	775, — 8,29	800, — 8,32	+ 2,52 + 0,36
Maraka:	Curih	93,50	93,50	—

PLAČE NE USTREZAJO ŽIVLJENJSKIM STROŠKOM

V eni zadnjih številkih »Gospodarstva« smo prikazali, kako se preživljajo tržaški delavci in nameščenci. Spoznali smo, da v Trstu draginja še vedno narašča. Tedaj smo navedli glavnice cen in mesečne izdatke za najnujnejše življenjske potrebščine, danes pa hočemo primerjati razvoj življenjskih stroškov z razvojem mezd in plač.

Najprej bomo primerjali dnevne mezde delavcev in težakov nekaterih najvažnejših delavskih kategorij. Poleg tega navajamo tudi tako imenovani indeks ali kazalec; osnovno za leto 1938 smo postavili na 1, kar pomeni, da nam kazalec pove, za koliko so se dvignile plače v primeri z letom 1938. Pri spodaj navedenih dnevnih mezdah delavcev in mesečnih plačah nameščenca so upoštevane osnovna plača in draginjske ter družinske doklade za ženo in dva otroka. Ker pa so bili življenjski stroški v prejšnjem članku izračunani za družino s tremi otroki, moramo dodati k dohodkom vsakega delavca še doklado za tretjega otroka dnevno po 153 lir ali mesečno (za 26 dni) 3978 lir in k dohodkom nameščenca mesečno (za 30 dni) 4590 lir. Mezda specializiranega delavca s 3 otroki v mehanični industriji znaša tedaj: nov. 1952 dnevno 1705 lir in 153 lir, skupno 1858 lir ali mesečno 48.308 lir.

MEHANIČNA INDUSTRIJA				
Mezde specializiranih delavcev				
	dnevno	mesečno	indeks	
nov. 1951	1572.—	40.872.—	54.43	
nov. 1952	1705.—	44.330.—	59.04	
Kvalificiranih delavcev				
nov. 1951	1443.95	37.542.70	66.11	
nov. 1952	1571.45	40.857.70	71.95	
Specializiranih težakov				
nov. 1951	1386.05	36.037.30	69.03	
nov. 1952	1509.55	39.248.30	75.18	
Navadnih težakov				
nov. 1951	1321.40	34.356.40	68.82	
nov. 1952	1439.40	37.424.40	74.97	
PETROLEJSKA INDUSTRIJA				
Mezde specializiranih delavcev				
nov. 1951	1852.05	48.153.30	67.79	
nov. 1952	1985.25	51.416.50	72.66	
Kvalificiranih delavcev				
nov. 1951	1740.10	45.242.60	65.32	
nov. 1952	1870.60	48.635.60	70.22	
Navadnih delavcev				
nov. 1951	1625.75	42.269.50	62.92	
nov. 1952	1749.25	45.480.50	67.70	
Navadnih težakov				
nov. 1951	1541.55	40.080.30	61.56	
nov. 1952	1659.55	43.148.30	66.28	
KOVINARSKI ROKODELCI				
Mezde specializiranih delavcev				
nov. 1951	1286.90	33.459.40	44.56	
nov. 1952	1532.90	39.855.40	53.08	
Kvalificiranih delavcev				
nov. 1951	1217.10	31.644.60	55.73	
nov. 1952	1421.60	36.961.60	65.09	
Specializiranih težakov				
nov. 1951	1183.10	30.760.60	58.92	
nov. 1952	1367.60	35.557.60	68.11	
Navadnih težakov				
nov. 1951	1119.20	29.099.20	58.29	
TRGOVINA				
Mezde specializiranih delavcev				
nov. 1951	1636.50	42.549.—	58.18	
nov. 1952	1769.50	46.007.—	62.90	
Kvalificiranih delavcev				
nov. 1951	1598.50	41.561.—	74.77	
nov. 1952	1729.—	44.974.—	80.87	
Navadnih težakov				
nov. 1951	1541.—	40.066.—	76.21	
nov. 1952	1669.—	43.394.—	82.54	

Kakor smo ugotovili v članku o življenjskih stroških, so znašali mesečni izdatki za prehrano, oblačila, kuho, luč, stanovanje in razno januarja 1952 — kar bi nekako ustrezalo izdatkom v novembru —, 1951 39.164 lir, v januarju 1953 — kar bi ustrezalo izdatkom v novembru 1952 — pa 39.685 lir ali okroglo 40.000 lir.

Tako vidimo, da so od delavcev, navedenih v razpredelnih, najslabše plačani kovinarski rokodelci. Celo mezde specializiranih delavcev te kategorije niso ob začetku leta 1952 dosegle niti tliko, kolikor je znašal njihovev eksistenčni minimum ter so šele ob koncu leta 1952 prišle na 39.855 lir; z dokladami za tretjega otroka 3978 lir; z 43.833.40 lir, tako da so komaj za nekaj tisočakov presegle mesečne izdatke.

Nasprotno pa so kvalificirani delavci te stroke s svojimi 38.961.60 lirami in z doklado za tretjega otroka 3978 lir prišle na 40.939.60 lir ter le za borih 839.60 lir prekoračile eksistenčni minimum.

Specializirani težaki te kategorije so bili še mnogo na slabšem, ker je znašal pri njihovi plači 35.557.60 lir in dokladi za tretjega otroka 3978 lir celokupni zaslužek 39.535.60 lir. To pomeni, da so imeli te vrste delavci 149.40 lir primanjkljaja. Navadni težaki pri mezdah 32.609.20 lir in dokladi 3978 lir so morali glede na doseženo mezdo 36.587.20 lir dodati iz svojega žepa kar 3097.80 lir, če so hoteli kriti mesečne izdatke, statistično določene na 39.685 lir.

Za spoznanje boljši je položaj delavcev mehanične industrije, toda specializirani in navadni težaki te kategorije so s svojimi dohodki komaj dosegli eksistenčni minimum.

Edino delavcem, zaposlenim v petrolojski industriji ter delavcem v trgovinski stroki, ostane ob koncu meseca nekaj v žepu. Če upoštevamo navedeno, da je odstotek te vrste delavcev minimalen, da je zlasti nizko število specializiranih delavcev in da tvorijo pretežno večino te specializirani in navadni težaki, lahko zaključimo, da prejemki tržaškega delavstva še davn ne ustrezajo njihovim potrebam.

Ako preudarimo razliko med mezdami v novembru 1951 ter novembru 1952, se prepričamo, da so se mezde v enem letu povisale s povišanjem mesečnih izdatkov.

Podoben je položaj uradnikov, ako primerjamo njihove plače z življenjskimi stroški. Ogledimo si nekatere kategorije nameščenca:

MEHANIČNA INDUSTRIJA				
Plača Indeks Plača Indeks				
	1. kat.	2. kat.		
nov. 1951	77.462	49.91	59.549	54.48
nov. 1952	81.193	53.31	62.981	57.62
3. kat. A. 3. kat. B.				
nov. 1951	46.455	59.63	40.296	64.47
nov. 1952	49.653	63.74	43.322	69.32
PETROLEJSKA INDUSTRIJA				
1. kat. A. 1. kat. B.				
nov. 1951	77.444	49.90	71.444	46.03
nov. 1952	81.175	52.30	75.175	48.44
2. kat. A. 2. kat. B.				
nov. 1951	61.209	56.00	57.209	52.34
nov. 1952	64.641	59.14	60.614	55.48
3. kat. A. 3. kat. B.				
nov. 1951	48.647	62.45	43.138	69.02
nov. 1952	51.845	66.55	46.112	73.78
TRGOVINA				
1. kat. 2. kat.				
nov. 1951	71.740	54.43	54.655	57.20
nov. 1952	75.471	57.26	59.087	60.79
3. kat. 4. kat.				
nov. 1951	45.343	63.55	40.827	81.37
nov. 1952	48.541	68.03	43.908	87.51

Tudi višina prejemkov uradništva 2.A in 2.B kategorije, ki se povzpe do okrog 60.000 lir in v bančni stroki v 1. kategoriji, ki prejemajo le malo nad navedeno vsoto, ni zavidljiva, če pomislimo, da je za te vrste nameščenca določena visokošolska izobrazba.

V 1. kategoriji gre zopet za tako nizko število nameščenca, da njihovi prejemki niso odločilni za presojo splošnega opodarskega in socialnega položaja uradništva. Pri teh razmerah uradnik ne more misliti na svoj nadaljnji duševni razvoj, strokovno izpoplajevanje, kulturne potrebe (kot nabavo knjig, obiskovanje kulturnih prireditelj, potovanja), na boljše obkole in podobno, ker ga preveč izčrpa potreba in skrbi za vsakdanje preživljanje sebe in družine.

dr. J. T.

PROMET Z JUGOSLAVIJO IN CONO B

Po podatkih ZVU je anglo-ameriško področje v tromesečju od 1. oktobra do 31. decembra 1952 uvozilo iz Jugoslavije in jugoslovanske cone STO

Blago		UVOZ		IZVOZ	
	Količina (v tonah)	Vrednost (v tisočih lir)		Količina (v tonah)	Vrednost (v tisočih lir)
Zivina (živa)	6.848	1.334.331			
Zivila	3.641	308.514		3477	438.082
Rudniški proizvodi	1.705	29.815		481	14.669
Kemični proizvodi	1	1.653		20	49.127
Les in izdelki	13.449	526.221		16	3.633
Tkanine	46	19.574		82	121.223
Kovine in izdelki	429	50.449		147	51.866
Stroji in priprave	5	473		474	454.733
Gorivo trdo	25.238	228.810			
Gorivo tekoče	—	—		36	1.882
Razno	7.627	72.196		174	61.239
Skupaj	58.989	2.572.166		4907	1.196.454

Glas iz občinstva

ZAKAJ SE SOLA ODTUJUJE NASEMU KMETU

Članek v »Gospodarstvu« o potrebi ureditve šolskih vrtov, ki naj bi postali nekašne drevesnice za naše vasi, je zbudil pozornost med našim učitelstvom. Tako se je oglašil tudi neki starejši učitelj, ki je sam v mladih letih preizkusil kako veliko koristi so prinašali takšni vrtovi našemu kmetstvu. Tako so imeli v njegovih časih pri svetoviranski soli takšen vrt. Učenci, ki so obiskovali nadaljevalni tečaj na osnovni šoli, so se v vrtu učili

cepiti sadna drevesca. Sami so cepili in sola jim je drevesca, ki so se pri-ela, podarila. To je bilo v veliko vzpodbudo mladim ljudem, ki so tako dobili veselje do kmetijstva. Kmetijski družba (»Società agraria«) je vzdrževala lastno drevesnico. Poskrbljeno je bilo tudi za kmetijski pouk učiteljev na učiteljsku (v Kopru).

Kmetijstvu je bilo posvečenih po nekaj ur na teden. Vzgoja današnjih učiteljev pa je daleč od vasi. Zato ni čudno, da so se mladi učitelji odtujili življenju na vasi.

cepijo sadna drevesca. Sami so cepili in sola jim je drevesca, ki so se pri-ela, podarila. To je bilo v veliko vzpodbudo mladim ljudem, ki so tako dobili veselje do kmetijstva. Kmetijski družba (»Società agraria«) je vzdrževala lastno drevesnico. Poskrbljeno je bilo tudi za kmetijski pouk učiteljev na učiteljsku (v Kopru).

Kmetijstvu je bilo posvečenih po nekaj ur na teden. Vzgoja današnjih učiteljev pa je daleč od vasi. Zato ni čudno, da so se mladi učitelji odtujili življenju na vasi.

Ko sem dospel do miljskega brega, nisem maral nadaljevati po obrežni cesti do samega mesta, od koder pelje cesta h Korošcem in naprej do konca polotoka, ampak sem jo mahnil takoj po strmi stezi navzgor, naravnost do Korošcev. In ni mi bilo žal, čeprav je ta steza zelo zapuščenca, zato pa tem bolj zanimiva; saj vodi skozi grmovje, ki je ostalo od nekdanjih gozdov. Prav pod vrhom, kjer so se naselili Korošci, je velik in lep kamolom, v katerem so do pol metra debele plasti vodoravno nanizane, kakor da bi jih bil kakšen orjak nalašč tja postavil. Po velikih kamnitih kockah, iz katerih je zazidanih mnogo vaških hiš, se da sklepati, da so zanje lomili kamen prav v tem kamolomu.

Razgled, ki se ti odpre, ko se na vrhu obrneš proti severu, se ne da opisati. Vsa spodnja tržaška okolica z mestom in njegovimi lukani v sredini, ladjedelnice, ščedenjski plavci, obe rafineriji, kraski greben in morski breg pod njim, do Devina in Trčica in še dalje; na desni strani pa Tržica z Ricmanji, Borštom itd. do Sočerja, Prebenega, Mačkovelj, Tinjana. V ozadju pa istrski vrhovi s Slavnikom v sredi. Ako stopiš nekakšno višje, prav na vrh Miljskega hriba, se ti odpre proti ju-

GOSPODARSKA ABECEDA

XXVIII

naturalno gospodarstvo — je najstarejša oblika gospodarsva, kjer se izmenjava dobrin ne vrši s posredovanjem denarja ali različnih plačilnih sredstev, temveč se potrebe zadovoljujejo z izmenjavo dobrin.

naturalna obilgacija — pomeni neizterljivo obvezo na pr. iz igre, stave, zaslareli dolg in sl.

naturalni prinos — je vsota zemeljskih pridevkov, ki jih pridobimo s pomočjo kapitala in dela na določen površini zemlje in v določenem času.

navigacija — pomeni opravljanje vseh tistih del, ki so potrebna, da ladja lahko plove po morju.

navigation act — je angleški zakon iz leta 1651 izdan za pospeševanje angleškega brodarstva in omejevanja pristajanja tujih ladij v angleških lukah. Od pravljen je bil 1849.

navika — je brodarstvo in pomeni celotno teoretično in praktično znanje, potrebno brodarju za plovo.

NE — je kratica za northeast (angl.), t. j. severovzhod.

negociacija — pomeni prodajanje nedospelih menic (eskomptiranje menic) in tudi emisijo javnih posojil s posredovanjem bančnih zavodov.

nelikviden — je kdor je v plačilnih težavah. Nasprotno: likviden.

neojalna konkurenca — je nedovoljena konkurenca (glej: konkurenca).

neomaltuzianizem — pomeni omejevanje rojstev z različnimi preventivnimi sredstvi (glej: Malthus).

neopolitizem — (od lat. nepos—vnuč, nečak) je praksa ljudi na visokih položajih, da svojim sorodnikom pridobijo visoka mesta bodisi v javni, bodisi v zasebni službi.

New Deal — pomeni vse enerģične gospodarske ukrepe, ki jih je uvedel bivši ameriški predsednik F. D. Roosevelt, da reši ZDA velike gospodarske krize, ki se je začela 1929 leta.

nikelj (Ni) — je težka kovina, srebrnobeje barve, tališča nad 1452 stopinj in spec. teže 8,8; uporablja jo za izdelovanje različnih aparatov, nikljanje, za dodajanje jeklu, kot primes srebru zlasti za novce itd.

Nobel Alfred — znani švedski kemik (1833—1896), iznajitelj dinamita. Zaposlil je veliko zapuščino, iz katere se leino v Stockholmu delijo nagrade po 200.000 švedskih kron za književnost, kemijo, fiziko, medicino in za mir pripadnikom vseh narodnosti.

Kakšna bo letina

Češnji bo letos na Vipavskem malo. Mraz jih je presenetil, ko so cvele. Zato je bila zarodek slab in redek.

Na spodnjem tržaškem Krasu kaže krompir še nekako dobro, ako pomislimo na hudo sušo v marcu. Vzklil je prav zaradi tega kasneje. Suša je pokhodovala seno. Travnar ruša se je pri prvi, ki ne požene dovolj globoko, kar posušila. Zato bo seno bolj redko. Zito se ni razvilo prav iz istega vzroka, t. j. zaradi suše. Stebelca so nizka. Pšenice sejejo na spodnjem Krasu razmeroma malo. Več je ječmena in ovsa.

PROIZVODNJA BOKSITA

Rudarji bujskega okraja so v letu 1952 izkopali 1.243 ton več boksita, kakor je bilo določeno v načrtu. Bujski boksit uživa v tujini velik sloves. Delavci so v letu 1952 prejeli kot nagrado okoli 3 milijone lir.

gu razgled na Koprski zaliv. Ali ni vse to vredno, da se človek vsaj enkrat potrdi na Miljski hrib, posebno še sedaj, ko vozi trolejbus do Milj, avtobus pa še dalje navzgor do vrha in prav po vrhu do konca Miljskega polotoka.

Pri Korošcih so nedaleč od stare gostilne zgradili po vojni lepo in novo društveno gostilno z obširno dvorano. Domačini so jo zgradili sami, z lastnimi rokami. In vino? Kje pa dobiš tako izvrstno domače vino po 140 lir liter, kakor pri Korošcih? To je mogoče samo zato, ker so si društveniki postavili za načelo, da plačajo domačim vinogradnikom vino kolikor mogoče dra, go in da ga točijo društvenikom — večinoma delavcem — in sploh gostom kolikor mogoče poceni. To je res vzoren primer združnega delovanja in kmetško-delavske vzajemnosti.

In še nekaj. Ko sem prispel na vrh, sem našel na dvorišču pred društveno gostilno lepo družbo mladih izobraženecv iz Trsta, ki je ob spremljevanju harmonike neumorno prepevala slovenske narodne pesmi. Ali vam ni žal, da niste bili z nami?

—od—

AVTOPODJETJE S. T. A. R. d. d. TRST

ULICA MORERI 7 - TEL. 56-08

Avtobusna proga: Trst - Koper

Vozni red veljaven od 15. maja 1952

ODHOD IZ TRSTA (Avtobusna postaja) o delavnikih ob 13.— in ob 20.— ob nedeljah in praznikih ob 7.30 in ob 12.30

Prihod v Koper (hotel Triglav) ob delavnikih ob 14.15 in ob 21.15 ob nedeljah in praznikih ob 8.45 in ob 13.45

ODHOD IZ KOPRA (hotel Triglav) ob delavnikih ob 7.30 in ob 16.30 ob nedeljah in praznikih ob 10.— in ob 20.—

Prihod v Trst (avtobusna postaja) ob delavnikih ob 8.45 in ob 17.15 ob nedeljah in praznikih ob 11.15 in ob 21.45

Prepoved vrženja avtobusne prevozne službe med Trstom in Škofijami ter obratno

URNIK AVTOBUSOV

„Autovie Carsiche“

ODHOD IZ TRSTA V BAZOVICO: PADRICE, GROPADO, TREBCE: 7.30, 9.30, 11.00, 13.20, 14.00, 17.10, 18.00, 19.10, 20.00; 8.30, 10.00, 11.00, 12.30, 14.30, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 19.00, 19.45, 20.30, 22.30.

ODHOD IZ TREBČ V GROPADO, PADRICE, BAZOVICO, TRST: 6.00, 6.45, 7.20, 8.20, 10.15, 11.45, 14.20, 15.15, 18.00, 19.05; 6.30, 9.15, 10.45, 11.45, 13.45, 15.15, 15.40, 16.45, 17.45, 19.00, 19.30, 20.30, 21.50.

ODHOD IZ TRSTA V DOLINO: Avtobusi za Prebeneg so označeni z * 6.30, 7.20, 10.15 *, 12.00, 13.00 *, 15.00, 16.30, 17.00 *, 18.00, 18.30, 19.15, 20.40; 9.00, 10.30, 12.30 *, 14.30, 16.00, 17.00, 18.10, 19.30, 20.35, 22.00.

ODHOD IZ DOLINE V TRST: 6.00 *, 6.30, 7.00, 8.00, 11.15 *, 13.30, 15.30 *, 18.00 *, 20.00; 6.30 *, 9.45, 11.00, 14.00 *, 15.00, 17.30, 18.00, 19.00, 20.30, 21.30.

ODHOD IZ TRSTA V RICMANJE: 7.30, 10.30, 12.15, 13.30, 18.00, 19.15; 9.30, 14.00, 16.15, 19.30, 22.45.

ODHOD IZ RICMANJ ZA TRST: 6.00, 8.00, 11.00, 12.45, 15.00, 18.30; 6.30, 10.00, 14.30, 16.30, 20.00.

ODHOD IZ TRSTA V MAČKOVLE PREKO DOLINE: 11.00, 13.30; 13.00, 22.30.

ODHOD IZ MAČKOVELJ V TRST: 7.10, 12.00, 14.20; 13.45.

ODHOD IZ TRSTA NA PESEK: 7.45, 13.10; 7.45, 13.10.

ODHOD S PESKA V TRST: 8.20, 13.50; 8.20, 13.50.

ODHOD IZ TRSTA V FERNECE: 14.30; 10.00, 13.10.

ODHOD IZ FERNEČ V TRST: 6.30, 15.10; 10.40, 13.15.

N. B.: Ležeči tisk označuje avtobuse, ki vozijo ob nedeljah in praznikih.

„La Carsica“

Od hodi:

Iz TRSTA V SAMATORCO (skozi Gabrovec) ob delavnikih: 13.15, 19.30; ob nedeljah: 10.00; V SALES (skozi Gabrovec) ob delavnikih: 7.30, 10.00, 11.30, 13.15, 17.30, 19.30; ob nedeljah: 10.00 (12.40 s Proseka), 14.00, 18.00, 21.00; SKLADIŠČE [Prosek] ob delavnikih: 7.30, 10.00 (iz Repniča in Briške), 16.30.

Iz SAMATORCE V TRST ob delavnikih: 13.00, 15.00; ob nedeljah: 5.50, 11.00; Iz SA-EZA V TRST ob delavnikih: 5.40, 6.35, 15.00, 11.10, 15.10, 18.10; ob nedeljah: 6.05, 11.05, 19.10, 21.40; Iz LESNEGA SKLADIŠČA V TRST ob delavnikih: 5.50 (iz Repniča), 16.55; ob nedeljah: (iz Repniča) 14.50, 10.50.

Od hodi:

Iz TRSTA V VELIKI REPEN ob delavnikih: 10.00 (skozi Ferneče), 12.30 (skozi Ferneče in Repniča), 10.00 (skozi Repniča); ob nedeljah: 10.00, 16.30, 18.30, 20.30; REPENTABOR: ob nedeljah 8.30, 10.00, 12.20 (skozi Ferneče), 14.00, 16.30, 18.30, 20.30 (skozi Ferneče).

Iz VEL. REPNA V TRST ob delavnikih: 13.00, 11.05 (skozi Ferneče), 14.00 (skozi Ferneče), 19.30; ob nedeljah: 6.30, 12.25, 17.25,

POPER V MEDNARODNI TRGOVINI

Vsekakor je poper najbolj izrazit predstavnik dišav, ki jih uporabljamo za pripravljanje različnih jedi. Rastlinske začimbe te vrste tvorijo podzemeljski deli rastlin (ingver, lubje (cimet), cvetje ter deli cvetov (nageljnovke žbice-klince, žafran), plodovi (popper), ali pa rastlinska semena (gorčica, muskatovi oreški). Vse te snovi vsebujejo aromatične snovi, eterična olja, smolne in pekoče snovi ter še druge sestavine. Kot dodatek jedilnim jih uporabljamo, da bi izboljšali okus; poleg tega imajo tudi ugoden vpliv na prebavo.

Z imenom poper imenujemo male plodove rastline **poprovec** (Piper nigrum Linn.). Nasadi te rastline so na Daljnem vzhodu, namreč v Siamu ter na otokih Sumatra, Borneo in Filipini.

V trgovini ločimo dve vrsti popra: črni poper in beli poper. Kljub temu, da sta obe vrsti od iste rastline, nastane razlika zaradi različnega pripravljanja.

Črni poper tvorijo plodovi, katere so še nezrele posušili na soncu ali pa nad zmernim ognjem. Pri tem postopku se kožica ploda zgrbanči in porčni, ali pa se obarva sivo-rjavo. Te trde kroglice merijo v premeru 3,6 mm, 100 zrn pa tehtajo 3-4 grame. Značilen žgoči okus je tem izrazitejši, čim manj zreli so plodovi.

Povprečna kemična sestava črnega popra je naslednja: 12-13 odst. vode, 12 odstotkov dušičnih snovi, 7-8 odst. maščob, 33,33 odst. škrobnih snovi, 13 odst. surove celuloze, 4,5 odst. pepela. Ko poper sežemo, ostane pepel. Če je v popru več kakor 6,5-9 odst. pepela, pomeni, da ima preveč peska ali pa mineralnih snovi. Vsebinski aktivnih sestavin črnega popra je naslednja: 0,8-2 odst. smolnih snovi, 0,9-1,5 odst. eteričnega olja ter 4-13 odst. piperina (običajno 7 odst.). Poslednji je značilen poprov alkaloid.

Bel poper pa je pripravljen iz zrelih plodov, katere omočijo v topli slani vodi ter jim odstranijo kožico. Belina tega popra se kaže v belo-sivih kroglicah gladke površine. Zrna so težja od zrn črnega popra iste velikosti. Duh in okus sta manj žgoča kakor pri črnem popru.

Tudi glede kemične sestave se razlikuje bel poper od črnega. To opazimo predvsem pri škrobnih snoveh, ki jih je več (povprečno 17 odst.), eteričnega olja (0,5-1,5 odst.) in surove celuloze (4,5 odstotka); smolnih snovi pa je v belem popru 0,2-1 odst. Kožica poprovih zrn vsebuje okoli 5 odst. smolnih snovi. Ker je pri belem popru ta kožica odstranjena, je povprečna vsebina smolnih snovi pri tej vrsti popra manjša.

Ker je poper draga snov, opazamo v trgovini s poprom **mnogotere ponarbe**. Pri nakupu je treba poiskati dobro pregledati, tako z očesom kakor tudi s kemičnimi analitičnimi postopki. Potvorbe obstoje v tem, da dodajo popru prazna zrna, luščine, peclje, pesek in dr. Dopustna vsebina nečistoč lahko doseže 15 odst. Takšne dodatke opazimo že s prostim očesom. Ponekod pokrivajo mala in manj vredna zrna s palino, da jim da lepšo zunanost. Potem dodajajo plodove in semena rastlin, ki so na videz podobni popru (piment ali glavčice, poper drugih vrst, brinje, stročnice itd.). V pošiljkah popra opazimo tudi **ponarejeni poper**, ki je umetno narejen iz različnih anorganskih prašnih snovi in poprovih smeti, ki so premešane s škrobom in oblikovane v kroglice. Mnogo pogostejše pa opazimo potvorbe pri **zmletem popru**.

Se nekaj o prometu s poprom v Trstu. V letu 1951 je prišlo največ popra iz Indije, namreč 889 stotov. Iz Anglije smo uvozili v istem letu 43 stotov po morju in 1 stot po železnici, skupno 44 stotov. Italijanski uvozniki so pa poslali v Trst 101 stot popra. Skupno je uvozil Trst v letu 1951 1034 stotov popra. V onem letu je pa šlo iz Trsta 538 stotov popra. Avstrija je kupila v Trstu 356 stotov popra, Italija pa 182 stotov.

Ing. P. skega: tega prodaja podjetje OROP. Ruske zasedbene oblasti so prepovedale ta nakup in v nasprotnem primeru zagrozile z znižanjem benzijskih nakazil.

Cenejši bencin - cenejši avtomobili

Po poročilih iz Londona se bodo v kratkem Evropejci vozili ceneje. Petrolejski vrelci v Perzijskem zalivu dajo čedalje več petroleja. Angleži gradijo v Adenu veliko petrolejsko čistilnico, ki bo nadomestila čistilnico v Abadanu.

Poleg tega bo prevoz petroleja cenejši, ker padajo prevoznine za prevoz s petrolejskimi ladjami. To bo seveda vplivalo na ceno nafte in bencina.

Na drugi strani si evropske tovarne avtomobilov prizadevajo, da bi postavile na trg zboljšane tipe manjših avtomobilov. Prav tako delajo tovarne General Motors kakor tudi samo Fordovo podjetje na to, da bi postavili na trg cenejše štirisedežne avtomobile, ki naj bi prevzili z enim galonom bencina 50 milj (angleški galon = 4,54 litra, ameriški 3,785 l). Te nove vrste avtomobilov ne pridejo na trg še tako hitro, ker računajo izvedenci, da sta za priprave na proizvodnjo novega tipa avtomobila potrebni približno dve leti.

Koliko potrošijo italijanski avtomobili

Iz italijanskih virov navajamo naslednje podatke o potrošnji bencina italijanskih avtomobilov, ki se razlikujejo po raznih znamkah in seveda tudi zaradi jačine motorja in velikosti avtomobila. Potrošnja velja za 1 km vožnje.

MOTOCIKLI
Majhni motorji:
Mosquito 5,84 lire
Cucciolo 6,32 lire

Lahki motorji:	
65 cm Guzzi	8,18
125 cm Lambretta C	8,37
125 cm Vespa	9,17
250 cm Bianchi	13,20
500 cm Guzzi	18,79
AVTOMOBILI	
Fiat 500	26,63 lire
s štirimi sedeži:	
Lancia Ardea	39,37 lire
Fiat 1100 E	39,57 lire
s šestimi sedeži:	
Fiat 1100 (dolgi)	43,87 lire
Fiat 1400	47,90 lire
Lancia Aurelia 1750	58,75 lire
Alfa Romeo 1900	60,68 lire
Alfa Romeo 2500	92,90 lire

Italijanski avtomobili srednje velikosti (3350) potrošijo povprečno 95,77 litra bencina na kilometer.

Razvoj italijanskega avtomobilizma in italijanske avtomobilne industrije ovirajo visoki davki. Davki ovirajo prav tako izvoz italijanskih avtomobilov, ker se cene teh zaradi njih povisajo. Italijanski izvedenci trdijo, da prav zaradi tega nazaduje izvoz italijanskih avtomobilov, medtem ko narasča izvoz avtomobilov iz drugih držav. Lani je bil italijanski izvoz za 18% manjši, in sicer od 32.250 v letu 1951 (21.905 v letu 1950) na 26.460 avtomobilov v letu 1952. Računajo, da pobere italijanska država za 200 milijard davkov na leto, medtem ko potrošijo za vzdrževanje cest manj kakor 60 milijard. Pri novem avtomobilu, ki pride na trg, zasluži več država kakor tovarna. Na avtomobil, ki pride v prodajo, predstavljajo davki in takse okoli 17,77% prodajne cene, medtem ko znaša dobiček tovarne 15%.

Izvoz italijanskih zdravil v Jugoslavijo

Italijansko trgovinsko ministrstvo sporoča, da je odšel mogoče izvoziti v Jugoslavijo z neposrednim dovoljenjem carinskih oblasti in brez predhodnega ministrskega pooblastila, kakor doslej, kontingent N. 29 farmacevtskih proizvodov in posebnih zdravil za vsoto 80.000.000 lir. Izvezti so naslednji proizvodi, ki jih je mogoče izvoziti le s posebnim dovoljenjem finančnega ministrstva (D. G. carine) in ministrstva za zunanjo trgovino: zdravila na anti-biotični osnovi tujega izvora in v izvorni konfekciji ter zdravila, ki vsebujejo alkaloida opija in kokaina.

Kongres klobučarjev v Curihu
V Curihu so imeli poseben kongres predstavnikov klobučarjev iz Nemčije, Italije in Švice. Skleparji so o tem, kako bi povečali mednarodno izmenjavo blaga na tem področju.

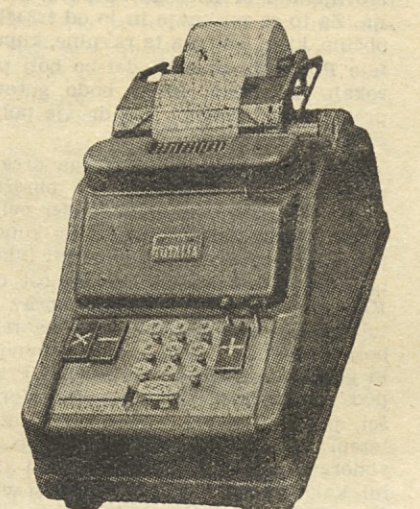
GIUSEPPE MASU

MILANO
VIA G. e C. VENINI, 81
(già Via Settembrini, 147)
Telefono N. 287-833

IMPORT - EXPORT
PLUTOVINE
in vseh vrst izdelkov

E. LAGOMARSINO

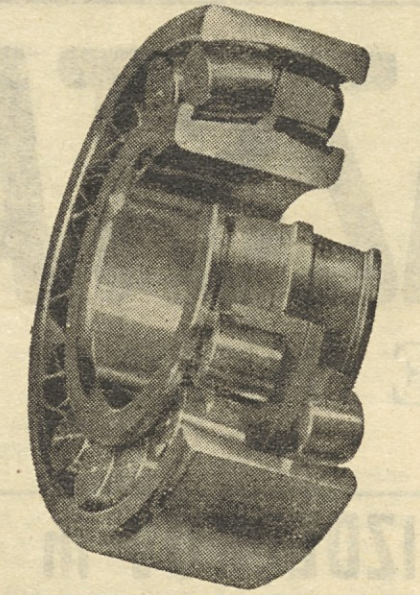
MACCHINE PER UFFICI - OFFICINA RIPARAZIONI
PISALNI IN RAČUNSKI STROJI - DELAVNICA ZA POPRAVILA



AGENTE PER TRIESTE E PROVINCIA
PREDAVNIK ZA TRST IN PODEŽELJE
LODOVICO SAKSIDA
Ulica Canal Piccolo 2 - Tel. 83-24

SILVIO SERIN

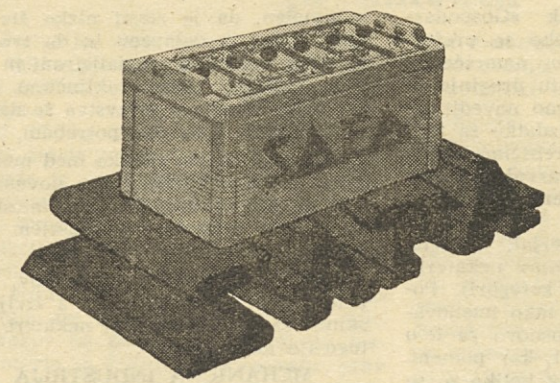
Import - Export
TRIESTE
VIA MADONNA DEL MARE 4 - TEL. 80-80



CUSCINETTI A SFERE
E D A RULLI
Utensileria - Strumenti di misura

Orodje - Aparati za merjenje
Kroglični in valjni ležaji

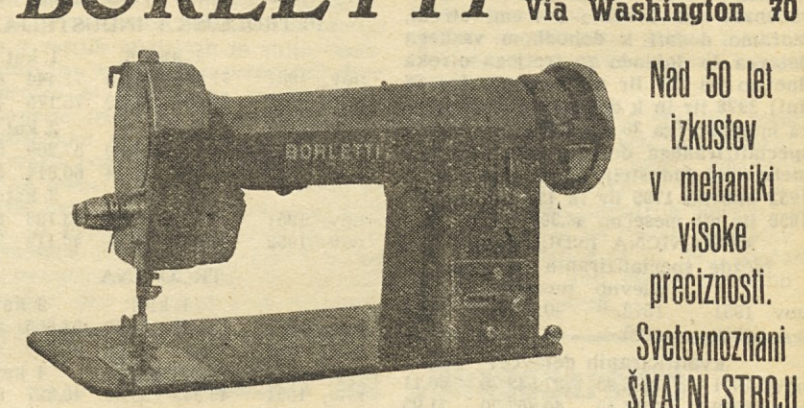
S. A. FABBRICA ACCUMULATORI



NAJBOLJŠA BATERIJA

MILANO
Sedež in uprava:
Via Tertulliano, 70
Tel. 54670, 53938,
58158, 584920
Poslovalnica: Viale
Bligny, 23-Tel. 5.12.07
Torino: Via Principi
D'Acaja 57 - Tel.
7.04.94 - Padova Piazza
della Stazione N. 1 -
Tel. 2.79.54 - Bologna
Via Amendola N. 2 -
Tel. 3.83.03 - Roma -
Viale Aventino N. 88/90-92 Tel. 59.36.97
59.95.22 - Napoli Via
Ugo Foscolo N. 4 -
Tel. 6.07.26
C. C. Milano 23831
C. C. Roma 140198
C. C. Napoli 139488

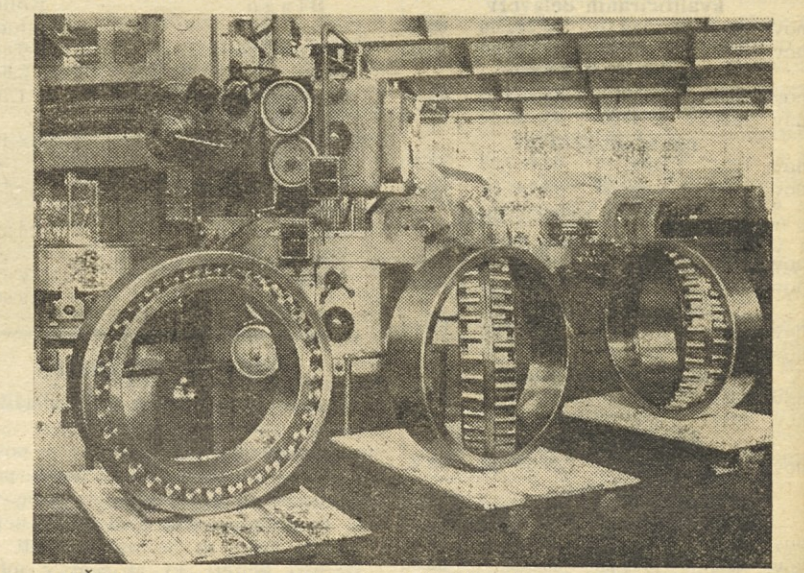
BORLETTI MILANO



BORLETTI - Milano - Tel. 496-961 - Telegr. BORVEGLIA

MACCHI CUSCINETTI ed AEROPLANI S. p. A.

Via Saffi 12 - VARESE (Italia) - Telefon 36-76



LEŽAJI sodaste oblike, dimenzije 670 x 980 x 195 za rotacijske stroje, za cementne mline.
NAPRAVE trdke Macchi Cuscinetti ed Aeroplani S. p. A. lahko zadovoljijo odjemalce za vse vrste in dimenzije ležajev od 20 do 1500 mm zunanega premera

HOTEL SLAVIJA OPATIJA

Razpolagamo s popolnim komfortom prvovrednega hotelskega obrata - Topla in hladna voda. - Vse sobe z balkoni. - 350 ležišč.
Pred sezono in po sezoni dajemo popust

TOVARNA SODAVICE
in zastopnik piva DREHER
Za naročila kličite nas na našo telefonsko številko 22-505
Se priporoča
Frankovič Leopold
NABREŽINA ŠT. 73

HOTEL ZAGREB-EXPLANADE

OPATIJA ob glavnem kopališču
Razpolaga s 30 moderno urejenimi sobami s kopalnico in 160 prenočišč. - Tekoča topla in hladna voda. - Moderni komfort z vsemi udobnostmi. - Odlična postrežba. - Cene od din 880-1.100

Destilacija esence Janoušek

TRST - Barkovlje - TRIESTE - Barcola - TELEFON 29-963

Lastna proizvodnja in izvoz:

eteričnih olj za lekarniško uporabo in izdelavo parfumov;
eteričnih olj za izdelavo dišečih mil in kozmetičnih izdelkov
esenc za izdelavo likerjev, sirupov in slaščičarskih proizvodov;
neškodljivih barvil in aromatičnih kemičnih proizvodov.

SOSIO SASSI MARIO
OPČINE, TRG MONTE RE 4 - TEL. 21-155
Prodajamo plinske, električne in druge štedilnike znamke „ZOPPAS“; radio aparate priznanih znamk in električni material
ZASTOPSTVO „LIQUIGASA“
Nabavite ga lahko v Bazovici, Padričah, Trebčah, Konkonelu in Velikem Repnu
Prodajamo tudi na obroke - Cene ugodne!

ITALIJANSKO MNENJE O JUGOSLOVANSKI RAZSTAVI

Milanski gospodarski tehnik »Il Mercator« poroča v svojem poročilu o milanskem velesejmu tudi o **Jugoslovanski razstavi**. List pravi, da tudi letos kakor vsako leto po letu 1947, Jugoslavija razstavlja svoje tipične proizvode na razsežnem prostoru; gre za proizvode, ki so predmet trgovinske izmenjave z Italijo, kakor ribe, lesne izdelke, tobak, zdravilna zelišča, esence olja in kože.

V primeri z lanskim letos so bili razstavljeni tudi nekateri novi izdelki konzerviranih živil; tako so bili n. pr. razstavljeni vzorci ne samo suhih gob, temveč tudi gob v konzerviranih skatlah. Kakor vseh, je bil tudi letos velik del razstave posvečen kmetijskim pridelkom na splošno (jajca, slive, suho sadje, gosje perje, semenska olja itd.). Velik del je bil letos posvečen športnim predmetom. Poleg kemičnih proizvodov so bile letos razstavljene bombažne tkanine, kakor tudi tkanine iz naravnih in umetne svile.

Poseben sektor je bil posvečen premoži; v zadnjem času so odkrili važna ležišča v Bosni. Upajo, da se bo za ta smolnati premog zanimala posebno italijanska industrija.

Čigavo blago je najdražje?

Po poročilih nemških listov se na italijanskem trgu vedno bolj uveljavlja **nemška elektroindustrija**. Nemška industrija lahko z lahkoto izvrši naročila v določenem roku. Na italijanskem trgu predstavljajo nemškemu blagu najmočnejšo konkurenco angleški izdelki, ki jih Anglija dobavlja približno po istih cenah kakor Nemčija; vendar dajejo Angleži bolj ugodnosti glede finansiranja. Švicarji imajo približno prav tako visoke cene kakor Američani. Američani se zlasti uveljavljajo v televiziji.

Nemška poročila trdijo, da ameriški stroji ne morejo konkurirati nemškim zaradi previsokih cen. Ameriški stroji so prirojeni serijski proizvodnji. Na milanskem velesejmu se je pokazalo, da se glede posebnih strojev skoro nih, če ne more meriti z Nemci. Nemčija izvažajo v Italijo zlasti mnogo izdelkov precizijske proizvodnje; med temi mnogo optičnih.

Rusi ne pustijo italijanskega bencina v Avstrijo

Italijanske tvrdke so ponudile Avstrijem bencin, ki bi bil pri litru 22 grošev ali 4,50 lir cenejši od sovjetskega.

NAPETE DOGODIVSCINE V STAREM TANGERJU

Tisto noč sem prestopil pragove nešteti zabavišni. Večinoma so bile to umazane luknje s škrovnim sporedom, ki pa je kljub temu za nas Evropejce zelo zanimivo. Poleg vročinskih španskiških pevk in plesalk, razkazujejo tu svojo pretnost salonski akrobati, poširanci mečki, krotilci kač, ki z žalostnimi zvoki piščali spremljajo zvišajoči ples ostudnih kač in nešteto drugih čarodejev in vedevšč-prerokovalcev bodočnosti, katerim širokogrudno tangersko policijsko nadzorstvo daje priložnost za daljši odidi na njihovem večnem potovanju. Seveda so v Tangerju poleg omenjenih lokolov tudi taki, ki prav nič ne zaostajajo za »Kit-Katom« v Kairu in »Moulin rougeom« v Parizu. Njihov spored sestavlja skupine plesalk, ki so zbežale pred mrtnolo poletne sezone v Parizu, Madridu in Rimu in tu žanjejo aplavze radožarnih oboževalcev. Ako s pogledom obideš razkošno opremljeno zabavišče, ti oči obstanejo na ponosnem Arabcu, ki je iz notranjosti Maroka prišel na obalo iskati razvedrila. Svilen burnus priča o njegovem plemenitaškem pokolenju in bogastvu, medtem ko vesela blondinka, ki sedi tesno prileta ob njem, in steklenica šampanjca na mizi pričata, da v Tangerju Mohamedanem kljub tisočletni tradiciji, prijačo tudi alkohol in bele žene. Poleg njegovega omizja v živem nasprotju z njegovo resnostjo hrupno razgajajo mladi ameriški mornarji. V svojih živobarnih srajčah, ki jih ne vem iz kakšnih razlogov, nikdar ne za, tlačejo v hlače, kot bi to po naši stari navadi bilo naravno, neusmiljeno kriče in tako spravljajo v obup mlado plesalko, ki se pripravlja na nastop. V smoking oblečen, neverjetno suh angleški turist v spremstvu svoje dame s očitnim zadovoljstvom opazuje to mešano družbo, ki gotovo ni v skladu s strogo angleško etiketo.

Ker sem bil preveč zamaknjen v opazovanje vsega tega nisem opazil, da mi je natakur prinesel še tretjo čašo.



DOŽIVLJAJI SLOVENSKEGA POMORČAKA

ko konjaka kljub temu, da sem imel prvo še skoro polno pred seboj. Moj resen in nič manj radožeben obraz, mu gotovo ni bil po volji, ker me je prestano izpodpuhval kot piščali, češ da njegov gospodar le nerad vidi žalostne goste v njegovem zabavišču. Vsekakor se skrbnosti je bil popolnoma druge narave. Podjeten možakar je imel gotovo svoj delež na prodani piščali in je pospeval toliko pozornost na njeno razpečevanje. Ker je ob vsaki končani točki sporeda neslišno polzel od mize do mize mlad črnc, oblečen v obilno, z zlatom obito livrejo in vsakemu gostu pomolil pod nos velik nabiralnik denarja in ker se je na moji mizi nabralo že precejšnje število polnih kozarčkov, sem sklenil prenehati z opazovanjem nadzore zanimivega nočnega življenja. Vprašal sem po računu in takoj opazil, da je sladko nasmejani obraz natakarkar nenadoma dobil potezne strogosti in odločnosti. Vzrok temu mi je bil takoj jasen. Pretiranim cenam malih kozarčkov konjaka je sledila še dolga vrsta števil, ki naj bi po natakarkarjem odločnem zatrdanju predstavljale tarifo za glasbo ter neštete strogosti in plesalke kljub temu, da so ti že na svojo pest, s pomočjo omenjenega črnca nabirali prispevke za svoje nastope. Jezen nad tem nesramnim načinom odiranja sem začel prepričevati natakarkarja. Ker pa je ta med tem prekanjenjem neprestano obračal svoje, s krvo podplute oči v smeri izhodnih vrat, kjer sta na videz brezbrizna stonela dva trebušasta možaka tipa Western, sem se vdal v uso, plačal in jezen odšel. Mislim sem si pač pri tem, da je bolje zapustiti to nenavadno zabavišče na svojih lastnih nogah, kot pa okusiti trde pesti teh dveh možakov, mimo katerih sem sedaj stopal. Lahko mi verjame, da

sta njuna obraza izražala vse prej kot mehkočutnost.

Ko sem se tako, olajšan za precejšen znesek maroških frankov, napotil proti pristanišču, sem v ocki, samotni ulici opazil našega prvega oficirja, ki je z zanimanjem ogledoval velik plakat, obesen na vratih hiše, katere zunanost je zgornjo pričo, da od njene notranjosti ni pričakovati nič dobrega. V nekaj besedah sva si povedala svoje dogodivščine in hkrati opazovala omenjeni plakat. Izred neusmiljeno izpačene slike, ki naj bi predstavljala neko še neznano vrsto optične, je dvojezični napis vabil mimoidoče na ogled zanimivega filmskega tednika o brazilskih džunglah. Ker je naš cilj potovanja bila tudi Brazilija, sva rada vstopila, da za ceno nekaj frankov izveva kaj novega o tej deželi. Toda kazalo je, da presenečen tega večera še ni bilo dovolj. V napol temni sobi — razsvetljava je bila gotovo zato tako škrovnata, da obiskovalcu prihrani neprijetne občutke ob pogledu na vso to nesnago — sva v strahu sedla na skripajoče stole. Teh ni bilo več kot deset in poleg najinih samo še dva zasedena. Po daljšem čakanju se je končno ugasnila edina luč in namesto poučnemu tedniku o brazilskih džunglah sva prisostvovala pet minut trajajočemu pornografskemu filmu, ki ga lahko samo ta tangerska napol porušena »kino-dvorana« nudi svojim obiskovalcem. Ko je edina žarnica zopet žalostno zabrela, je pred platno stopil fant kozgavega obraza in nam v slabi francoski ponudil nove igralske zvezde, ki so bolj zanimivi film. Prijazno sem ga potrpeljal po šibki rami — saj ni imel več ko 12 let — in mu nasvetoval, naj se loti kakšnega bolj poštenega dela, češ da ima za to še dovolj časa pred seboj.

PRI MIMIKI IZ ZAGREBA

Ker sva oba soglašala, da sva še sita teh tangerskih zanimivosti, sva se odločila za povratek na ladjo. Toda usoda je hotela drugače in nama postavila na pot nov kamen splošne pravazprave sem jaz zadet vanj, ko sem nad vrati čednega bara zagledal napis: »Che Mimik in izpod tega prav drobnost« »Lovački rog«. Ker je bil to gotovo edini napis v srbohrvaščini v vsem Tangerju, si lahko mislite, da mi ni bilo mogoče premagati prevetke razdovednosti. Tako sva s prijateljem kmalu kramljala s prikupno Mimiko iz Zagreba. Kdo ve, kakšni viharji so vrgli ob čeri Tangerja njeno ladjo življenja! Tega si seveda nisva upala pravečati, sva pa zato zvedela, da je lastnica bara, števini gostje v njem so pričali, da ji prinaša lepe zaslužke. Ko sva se poslavljala od nje, so se na vzhodu še kazali prvi znaki novega dne. Obljubila sva ji, da jo bosta še obiskala, kar se pa na žalost ni izpolnilo.

Ostanek noči sva preživela udobno zlekajena v še toplem pesku na glavni plaži. Medtem ko je moj prijatelj kmalu glasno zasmrčal, so se v mojih mislih začeli ponavljati dogodivljaji preteklih noči. Pred očmi so se mi kot v kaleidoskopu zopet prikazovali divji plesi španskiških deklet, zvijanje kač ter mačji skoki akrobatov, kozarji obraz prodajalca vstopnic, dve jamic v licih vedno smejoče se Mimi in nešteto drugih prizorov, ki sicer glede zgodovinskih spomenikov zelo revnemu Tangerju dajejo tako pravilčno sliko.

Prvi sončni žarki so prekinili prijateljevo smrčanje, mene pa zbudili iz prijetnega sanjarjenja. Zapoditi so pravilčno princeso — Noč, ki je še malo prej v svojem temnem, z zlatimi zvezdami posejanem plašču, kraljevala nad mestom in osvetlila tam daleč na odprtem sidišču malo jadrnico, na so »Genovci«, ki nas je vabeče pozivala v svoje okrilje, da bi nas odpeljala novim doživljajem naproti.

K. P.
(Se nadaljuje)

IMPEXPORT

Trst, ulica Cesare Battisti št. 23 - Tel. 44-208

UVAŽAMO: Gradbeni material in vsakovrsten les
IZVAŽAMO: Tekstile, kolonialno blago in vsakovrstne stroje

G. ZUCCA - Como (Gamerlata) Italia

Brzohodni rektifikacijski stroji popolnoma na hidravlični pogon za ravne, vodoravne in navpične površine z vrtljivim stebrom in dvema vrtljivima, prilagodljivima glavama z obdelovalnim področjem od 500 do 4000 milimetrov

NEKATERE REFERENCE:

Tovarna: LITOSTROJ - Ljubljana - Trdka: ROLLS ROICE (Anglija) - Trdka: WRIGHT AERONAUTICAL DIVISION CORP. (Z D A) - Trdka: GENERAL MOTORS (Z D A); Trdka: CITROEN SAURER in OMEGA (Švica)

ESIM - Milano, Via Meravigli N. 16

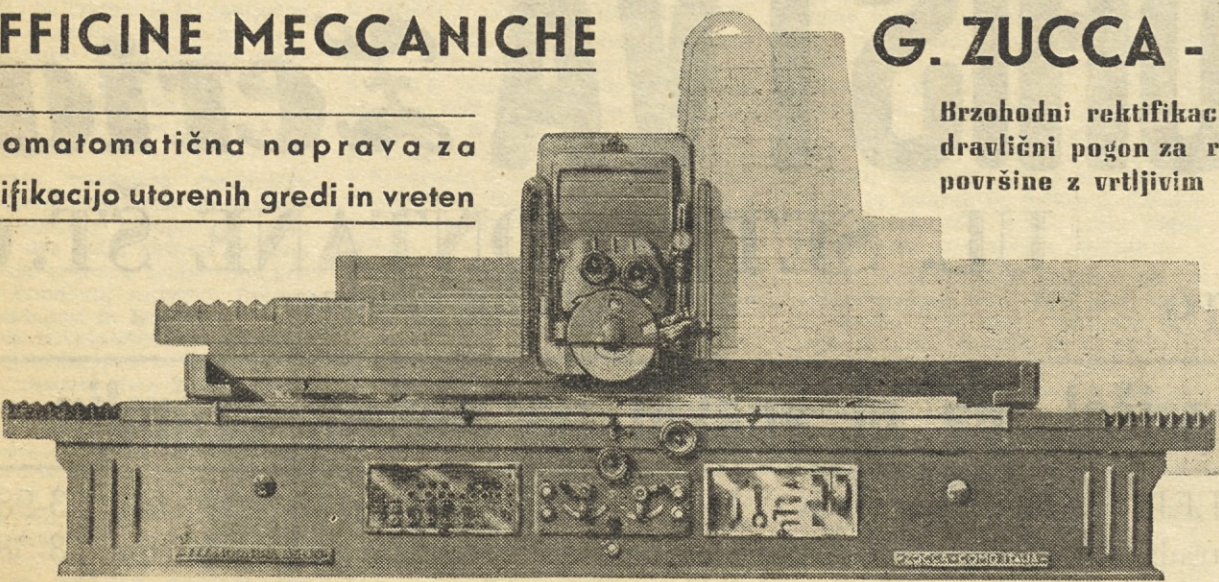
Telefono št. 877-566

IMPORT - EXPORT

DOPISUJEMO V GLAVNIH SVETOVNIH JEZIKIH

OFFICINE MECCANICHE

Avtomatizirana naprava za rektifikacijo utorenih gredi in vreten



(Francija); Trdka HOFFMANS BALL BEARING Co. (Anglija) - Trdka PEGARD (Belgija) - Trdka

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Proti uvajanju novih davkov

Ze delj časa razpravljajo tukajšnji listi o težkih gospodarskih in socialnih posledicah, ki bi jih imela raztegnitev italijanskega zakona št. 703 o lokalnih finančah na Tržaško ozemlje. Z namerom, da bi povečali dohodke občin in njihove proračune vsaj nekoliko približali izravnanju, so v Italiji izdali ta zakon, s katerim se povisa izmera že obstoječih trošarin ter se uvajajo trošarine tudi na nove artikule široke potrošnje, ki dosega niso bili povdignjeni trošarini. Strokovna združenja se tudi tukajšnja Trgovinska zbornica so se tudi izrekle proti raztegnitvi tega zakona na Tržaško ozemlje. Kaže pa, da vsi ti protesti ne bodo nič zalegli. Tako je raztegnitev zakona na to področje le vprašanje časa; ta zakon se tu praktično že izvaja, saj je predsedstvo cone pozvalo občinske uprave, da pri sestavljanju proračuna za leto 1953 vzamejo v poštev določbe tega zakona. Tudi mi smo mnenja, da bo raztegnitev tega zakona na Tržaško ozemlje kvarno vplivala na gospodarski razvoj našega ozemlja, zlasti še v tej dobi latentne krize in gospodarskega zastojanja. Trgovci se pritožujejo, da vedno manj prodajajo, kar je odlično tudi iz statistike Tržaške trgovinske zbornice. Uvajanje novih trošarin ter povisjanje že obstoječih bi znižanje prodaj na drobno še povečalo. Res je sicer, da smejo trgovci trošarine prenesti na kupec-potrošnike s tem, da cene blaga zvišajo; toda s tem se manjša kupna moč, prodaja blaga pade, kar zopet vpliva na industrijsko dejavnost in na zaposlenost. Končni rezultat bo upadanje proizvodne dejavnosti, trgovine in življenjske ravni.

Mnenja smo, da se vprašanje občinjskih financ ne rešuje z zvišanjem že tako občnih davčnih bremen; kajti zaradi splošnega gospodarskega zastojanja ne bo takšna rešitev imela stalnega učinka. Občinske finance bo mogoče uravnovesiti le z zboljšanjem splošnega gospodarskega stanja. V tej smeri naj pristojni organi dajo pobude in podporo.

VIDIRANJE TRGOVSKIH LICENC

Tržaška občina opozarja vse trgovce, da dne 15. t. m. zapade zadnji rok za vidiranje trgovskih licenc za leto 1953. Licence treba predložiti v vidiranje Uradu za trgovske licence v ul. Retto-ri 2, soba 247.

NOVE ZAKONSKE DOLOČBE

V aprilskih uradnih listih ZVU so bile objavljene naslednje zakonske določbe:

Ukaz št. 47 z dne 23. 3.: Izmera povračila državne davčine od koksa, uporabljenega pri proizvodnji litega železa.

Ukaz št. 48 z dne 23. 3.: Uradna vrednost popra v pogledu davka na poslovnih promet.

Ukaz št. 49 z dne 23. 3.: Določitev količine soli pri izvoznih vloženih kandiranih citronah ali citronovih lupinah in vloženih oljkah.

Ukaz št. 50 z dne 23. 3.: Nadzor nad proizvodnjo in prometom surovin za pridobivanje alkohola in sprememba nekaterih predpisov o izdelovanju likerjev.

Ukaz št. 51 z dne 23. 3.: Začasni uvoz surove svilne za tkanje.

Ukaz št. 52 z dne 23. 3.: Posebni predpisi o plačevanju davka na poslovni promet za leto 1953 za nekatere vrste dohodkov.

Ukaz št. 53 z dne 23. 3.: Povračilo davka na proizvodnjo alkohola in sladkorja (saharoznega) vsebovanega v česnjevih in chinotti-likerjih, ki se izvozi na podlagi obrazca A-55.

Ukaz št. 54 z dne 30. 3.: Spremembe predpisov o razpečevanju in prodajanju monopolskih predmetov.

KNJIGE

Erich Schreiber: Binnenschifffahrt — Handbuch. Verlag fuer Wirtschaftsschrifttum Otto K. Krausskopf, Wiesbaden. Vsebuje opis notranjih rečnih vodov s strokovnimi podatki za plovbo. Opisana je tudi organizacija vodnih oblastev in plovnih podjetij. Cena 16,50 marke.

Wirtschafts-Jahrbuch 1953. Založila »Sueddeutsche Zeitung« (München). Bavi se z gospodarstvom Zahodne Nemčije. Vsebuje tudi spisek diplomatskih predstavništva tujih držav v Zah. Nemčiji; prav tako podatke o evropskih veleposlanih.

Maurice Baumont et Paul Naudin: Histoire du commerce — Le commerce depuis le milieu du XIX^e siècle. Edition Spid (Paris).

W. J. Baumol: Welfare economics and the theory of the state. London School of Economics and Political Science, University of London, 1952, str. 171, 21 šilingov.

Mario Russo: La Dalmazia e il suo destino. Edizioni Renon. Cena 1.000 lir. Stampa Commerciale, Milan. Knjiga je pisana v iredentističnem duhu.

Ljudem zagorelega obraza težko določiš leta. Prijatelj M., ki vozi na velikem »Alfa Romeo« soški pesek v Trst, jih ima morda 45, morda tudi 55. Znan je zlasti v tržaški okolici. Poznajo ga seveda gradbeni podjetniki, pa tudi trgovci z gradbenim materialom, ki jim dovaja pesek; včasih pa jim prav gotovo hote ali nehoče tudi konkurira.

»Je vaš pesek res soški?«
Kaj ga ne vidite? Lahko vprašate kakega koli mojstra. Popolnoma čist je, niti žlice zemlje ni v njem. Mislite morja, da je iz reke Torre v Furliani? Ali pa mislite celo, da je zmlit iz kraškega kamenja?

»Nikar se ne hudejte! Jaz se ne razumem na te reči, vem pa, da bodo zani. nate čitatelje »Gospodarstva«.

Vozim ga iz Soče. Naložim ga pri Sovodnjah, včasih pa tudi na onkraj pri Faroli. Dobite ga, kolikor hočete ob soškem bregu, v Villuse, Ronkah in Zagraju. Gorški podjetnik Matroli ga vozi s svojimi kamioni predvsem iz Zagraja. Iz Sovodnjah ga vozi v Trst skozi Dol.

»Kakšne prednosti ima soški pesek?«
Predvsem je čist. Iz reke Torre ima »mum« zemljo, Torre teče od Vidma po ravni, tako se pesek iz te reke nalezje tudi zemlje. Iz Tagliamenta je še drobnejši kot soški, toda gradbeniki ga ne cenijo posebno, ker zahteva preveč apna.

»Oprostite! Morda vam bo mogoče vprašanje neprijetno. Ne bi se hotel mešati v

Ukaz št. 55 z dne 20. 3.: Novi predpisi za odmero davka na proizvodnjo semenskih olj.

Ukaz št. 56 z dne 30. 3.: Določitev prispevka za urade za zaščito in socialno pomoč delavcev za leto 1952.

Ukaz št. 57 z dne 1. 4.: Povračilo davčnin za proizvode iz bombaža izvožene v drugem polletju leta 1952.

Ukaz št. 58 z dne 2. 4.: Predpisi o obveznem izplačevanju zaslužka delojemalcem z izkazom plače.

Ukaz št. 59 z dne 14. 4.: Razpust »Konzorcijski ribičev tržaške cone«.

Ukaz št. 60 z dne 14. 4.: Preustroj oze-meljskega konzorcija za varstvo ribolova.

IMENOVANJE NACELNIKA GLAVGEGA STANA ZVU

Z upravnim ukazom ZVU št. 33, ki velja od 23. aprila 1953, je imenovan polkovnik ameriške vojske Harold R. Emery, G.S.C., za načelnika glavnega stana Zavezniške vojaške uprave. Nadomestil je polkovnika ameriške vojske Vonna F. Burgerja iz topištnika, ki je prejel ukaz, s katerim je dodeljen na drugo službeno mesto.

AVSTRILJSKI ČASNIKARJI V TRSTU

Avstriljski časnikarji, ki so na povabilo italijanskega zunanjega ministrstva potovali po Italijo, so se mimogrede ustavili tudi v Trstu. Sprejel jih je tudi poveljnik anglo-ameriškega področja general Winteront, kateremu jih je predstavil načelnik tiskovnega urada major Sasson. Časnikarji so si ogledali tržaško pristanišče in tržaško veleindustrijo.

BILANCA »TRIPKOVIČA«

Na obnem zboru tržaškega plovnega podjetja »Tripkovič« (Tripkovič in C.) je bilo podano poročilo o razvoju v letu 1952. Bilanca se je zaključila z dobičkom 73,8 milijona lir. Dividenda znaša 600 lir za delnico, katere nominalna vrednost doseže 2.000 lir. Par-nika »Fanny Brunnera in »Tunisino« sta bila razpremljena, ker ni bilo več dela.

DOBIČEK »ILVE« NARASTEL

Dobiček italijanske družbe »Ilva« (Genova), ki je lani dala tiskovni št. skedenjske železarnice, je lansko leto dosegel 1,478 milijarde lir (leta 1951 806 milijonov). Dividenda za lansko leto doseže 8% vplačanega kapitala.

Družba ima železarnice v Baginoli (Ne. apel), v Piombinu in v Novi Ligure. V Piombinu so decembra 1952 odprli Martinovo jeklarino s tremi pečmi in skupno zmogljivostjo 300.000 ton. V Trstu izpopolnjuje priprave za prepranje rude.

UKAZ ZVU ST. 72 — ZASČITA IZNAJDB, TRGOVSKIH ZASČITNIH ZNAKOV IN TRGOVSKIH ZNAMK ZA CASA TRŽASKEGA VELESEJMA

Ukaz ZVU št. 72, ki je bil podpisan 28. aprila 1953, predvideva začasno pravno zaščito v smislu veljavnih pravnih zakonov vse iznajdb, modelov, trgovskih zaščitnih znakov in trgovskih znakov, ki jih bodo razstavili na tržaškem velesejmu v času od 25. junija do 12. julija 1953, tudi če niso v smislu patentnega zakona ali drugih predpisov zakonito prijavljeni.

UPRAVNI UKAZ ST. 29 — IMENOVANJE ODBORA ZA POSPEŠEVANJE GRADNJE STANOVANJ

Zavezniška vojaška uprava je imenovala naslednje osebe za člane novega odbora za pospeševanje gradnje stanovanj, ki g predvideva člen XI ukaza št. 26 z dne 7. februarja 1951 (tako imenovani Aldisio), spremembe-nega z ukazom št. 13 z dne 16. februarja 1953:

dr. Vincenzo Caffarelli, načelnik oddelka za javna dela in javne naprave; odv. Marcello Travani, predstavnik državnega pravobranstva; podpredsednik; dr. Otello de Gennaro, predstavnik ravnanstva za notranje zadeve; član; dr. Nicola Lo Verre, predstavnik coneškega predsedništva; član; dr. Edoardo d'Avanzo, predstavnik oddelka za finance; član; dr. ing. Aldo Andreocci, predstavnik generalnega inspektorata civilne tehnike in urada za državne ceste, član; dr. ing. Andrea Radod, predstavnik stanovske organizacije inženjerov; član; dr. arh. Lucio Arneri, zastopnik stanovske organizacije, član.

V ta namen je bil 20. aprila 1953 podpisan upravni ukaz št. 29, ki bo stopil v veljavo z dnem podpisa, s učinkom pa od 1. marca 1953.

»TRŽASKI GLASBENI LICEJ« DRŽAVNA USTANOVA

Ukaz ZVU št. 68 določa prevedbo »Tržaškega glasbenega liceja« v Državni glasbeni konservatorij. »Istituto pereggiato Liceo Musicale Triestino« bo prenesen neposredno na državo pod imenom »Državni glasbeni konser-

Piran, 6. maja

Na rednem obnem zboru Zadrzne zveze v Kopru je bilo mnogo govora o obnovi in preusmeritvi kmetijstva v koprskem okraju. Ugotovljeno je bilo, da večina kmetijskih združenj posveča predvsem pažno združni trgovini, ker je ta najbolj donosna, zanemarljiva pa skrb za obnovu in povzdigo kmetijstva, ki bi morala biti poglavna naloga vsake kmetijske zadrge.

Zlasti velja to za Slovensko Istro, kjer je kmetijstvo še zelo zaostalo. V veliki meri je pripisati to zaostalost prilikavim kmetijskim gospodarstvom, ki so rakrana našega kmetijstva ne samo v koprskem okraju, marveč tudi v vsem ostalem Slovenskem Primorju vstevsi cono A. Dokler se to ne zgodi, je potrobnost naše kmetijstvo, pre-makna s svojega sedanjega matvila in odločno krene na pot napredka.

Sprico prilikavosti in povrh tega še velike razdrobljenosti naših kmetijskih gospodarstev je kakršna koli mehanizacija našega kmetijstva zelo težko izvedljiva. Za njegovo izboljšanje ne preostaja drugega kot da pospešimo njegovo intenzivnost in ga preusmerimo samo na gojenje tistih kultur, ki so glede na kakovost zemlje, podnebje in padavine najbolj donosne. To so predvsem zgodnji prideiki (grah, krompir itd.), vinogradništvo in sadjarstvo. Vprav nemisljeno pa je gojenje pšenice in koruze, ki zaradi skoraj vsakoletne suše le redko poplača trd kmeti-ta.

Ukaz št. 61 z dne 14. 4.: Pravni preustroj državnega zavoda za preprečevanje nezgod pri delu.

Ukaz št. 62 z dne 14. 4.: Predpisi o značilnih lastnostih tiplinskih vin »Marsala«.

Ukaz št. 63 z dne 14. 4.: Proglasitev razširitve stalnega sedeža korporacije »Mednarodni vzorčni velesejem v Trstu« za javno koristno ter nujno potrebno.

Ukaz št. 65 z dne 17. 4.: Proglasitev pogrešnosti oseb, ki so pogrešane zaradi vojni dogodkov. Sprememba ukaza št. 121-1952.

vatorij Giuseppe Tartini (Conservatorio statale di Musica Giuseppe Tartini).

VAJENSKI PRISPEVKI

Ukaz ZVU št. 70, ki bo imel vzvratno moč od 3. februarja 1953 dalje, zmanjšuje na 300 lir najnižji znesek zaslužka, ki jih predpisuje XV. člen, 3. odstavek ukaza št. 134 z dne 8. julija 1951 za zaračunavanje prispevkov, predpisanih za obrtniške vaje.

NOVA DOVOLJENJA ZA ZACASNI UVOZ

ZVU je izdala za priporočljivo nova dovoljenja za začasni uvoz v tistem delu Svobodnega tržaškega ozemlja, ki ga upravljajo britansko-ameriške sile in sicer za razno blago, med drugim za surovo svilo, aluminij in aluminijeve zlitine, surovo mineralno olje, slad in papir. Zato je bil 20. aprila 1953 podpisan ukaz ZVU št. 67, na podlagi že izdanih upravnih navodil pa učinkuje od dnevoj, ki so označeni v ukazu.

Za razvoj industrijskega pristanišča

ZVU je sklenila poenotiti s popravki vse ukaze in odločbe, ki zadevajo tržaško industrijsko pristanišče in anglo-ameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja. V ta namen je bil podpisan 18. aprila 1953 ukaz ZVU št. 66, ki bo stopil v veljavo z dnem objave v Uradnem listu. S tem ukazom je bila ustanovljena javna ustanova z

imenom »Ente del Porto industriale di Trieste«, da bo vzpostavila, razvijala in upravljala tržaško industrijsko pristanišče. Ustanovljena je bila za 20 let.

Sestavljali jo bodo predsednik, upravni odbor, izvršni odbor in izvršni ravnatelj. Člane upravnega odbora bodo predlagale ustanove, ki jih bodo predstavljali, imenovala pa jih bo Zavezniška vojaška uprava.

Ustanova bo sestavljala polletne proračune nameravanih izdatkov in pričakovanih dohodkov in jih bo morala vsaj do 1. maja in 1. novembra vsakega leta predložiti v odobritev Zavezniški vojaški upravi.

Vsem industrijskim podjetjem, ki bodo po 31. decembru 1953 zgrajena, obnovljena, povečana ali preurejena v tržaškem industrijskem pristanišču, bodo dovoljene določene davčne olajšave.

V razdobju od 21. maja 1949 do 31. decembra 1958 bo ves material porabljen za gradnjo, obnovu, povečanje ali preureditev industrijskih podjetij v tržaškem industrijskem pristanišču, in vsi stroji, ki so dodeljeni za stalno rabo v prej omenjenih industrijskih podjetjih, oproščeni obratne pristojbine v smislu Kr. odl. z dne 13. maja 1935 št. 894 in poznejših popravkov, ter davka na poslovni promet.

Angleški turisti se zanimajo za Jugoslavijo

Po vesteh londonskih turističnih uradov bo letošnje leto obiskalo Jugoslavijo 30.000 britanskih turistov, proti 5000 v letu 1952 in 2000 leta 1951. Zanimanje britanskih turistov za Jugoslavijo kot turistično središče raste zaradi novih ugodnejših valutarnih predpisov Britanske narodne banke; posebno pa še zaradi prilivnosti dalmatinske obale in njenega toplega morja, čudovitih pokrajin ter, ker je moralni tečaj med funtom šterlingom in dinarjem za Britance zelo ugoden. Da vzbudi pri britanskih turistih čim več zanimanja za potovanje v Jugoslavijo, je jugoslovanski turistični urad v Londonu organiziral razstavo blaga in uslug, katere jim nudi Jugoslavija. Med drugim so razstavljene ročno tkane preproge, filigranski izdelki in razne vrste odličnega jugoslovanskega žganja.

KOKS IZ LIGNITA

V Lukavcu so pričeli s poskusi pridobivanja koksa iz jugoslovanskega lignita, in sicer iz Kreke. Poskusi so bili uspešni, kar pomeni, da bodo 27. maja lahko že pričeli z zadnjimi poskusi pridobivanja koksa iz mešanice lignita ter raskaga in uvoženega premoga. Za prve poskuse je trošila koksarna nad 500 t lignita.

imenom »Ente del Porto industriale di Trieste«, da bo vzpostavila, razvijala in upravljala tržaško industrijsko pristanišče. Ustanovljena je bila za 20 let.

Sestavljali jo bodo predsednik, upravni odbor, izvršni odbor in izvršni ravnatelj. Člane upravnega odbora bodo predlagale ustanove, ki jih bodo predstavljali, imenovala pa jih bo Zavezniška vojaška uprava.

Ustanova bo sestavljala polletne proračune nameravanih izdatkov in pričakovanih dohodkov in jih bo morala vsaj do 1. maja in 1. novembra vsakega leta predložiti v odobritev Zavezniški vojaški upravi.

Vsem industrijskim podjetjem, ki bodo po 31. decembru 1953 zgrajena, obnovljena, povečana ali preurejena v tržaškem industrijskem pristanišču, bodo dovoljene določene davčne olajšave.

V razdobju od 21. maja 1949 do 31. decembra 1958 bo ves material porabljen za gradnjo, obnovu, povečanje ali preureditev industrijskih podjetij v tržaškem industrijskem pristanišču, in vsi stroji, ki so dodeljeni za stalno rabo v prej omenjenih industrijskih podjetjih, oproščeni obratne pristojbine v smislu Kr. odl. z dne 13. maja 1935 št. 894 in poznejših popravkov, ter davka na poslovni promet.

Angleški turisti se zanimajo za Jugoslavijo

Po vesteh londonskih turističnih uradov bo letošnje leto obiskalo Jugoslavijo 30.000 britanskih turistov, proti 5000 v letu 1952 in 2000 leta 1951. Zanimanje britanskih turistov za Jugoslavijo kot turistično središče raste zaradi novih ugodnejših valutarnih predpisov Britanske narodne banke; posebno pa še zaradi prilivnosti dalmatinske obale in njenega toplega morja, čudovitih pokrajin ter, ker je moralni tečaj med funtom šterlingom in dinarjem za Britance zelo ugoden. Da vzbudi pri britanskih turistih čim več zanimanja za potovanje v Jugoslavijo, je jugoslovanski turistični urad v Londonu organiziral razstavo blaga in uslug, katere jim nudi Jugoslavija. Med drugim so razstavljene ročno tkane preproge, filigranski izdelki in razne vrste odličnega jugoslovanskega žganja.

KOKS IZ LIGNITA

V Lukavcu so pričeli s poskusi pridobivanja koksa iz jugoslovanskega lignita, in sicer iz Kreke. Poskusi so bili uspešni, kar pomeni, da bodo 27. maja lahko že pričeli z zadnjimi poskusi pridobivanja koksa iz mešanice lignita ter raskaga in uvoženega premoga. Za prve poskuse je trošila koksarna nad 500 t lignita.

imenom »Ente del Porto industriale di Trieste«, da bo vzpostavila, razvijala in upravljala tržaško industrijsko pristanišče. Ustanovljena je bila za 20 let.

Sestavljali jo bodo predsednik, upravni odbor, izvršni odbor in izvršni ravnatelj. Člane upravnega odbora bodo predlagale ustanove, ki jih bodo predstavljali, imenovala pa jih bo Zavezniška vojaška uprava.

Ustanova bo sestavljala polletne proračune nameravanih izdatkov in pričakovanih dohodkov in jih bo morala vsaj do 1. maja in 1. novembra vsakega leta predložiti v odobritev Zavezniški vojaški upravi.

Vsem industrijskim podjetjem, ki bodo po 31. decembru 1953 zgrajena, obnovljena, povečana ali preurejena v tržaškem industrijskem pristanišču, bodo dovoljene določene davčne olajšave.

V razdobju od 21. maja 1949 do 31. decembra 1958 bo ves material porabljen za gradnjo, obnovu, povečanje ali preureditev industrijskih podjetij v tržaškem industrijskem pristanišču, in vsi stroji, ki so dodeljeni za stalno rabo v prej omenjenih industrijskih podjetjih, oproščeni obratne pristojbine v smislu Kr. odl. z dne 13. maja 1935 št. 894 in poznejših popravkov, ter davka na poslovni promet.

Angleški turisti se zanimajo za Jugoslavijo

Po vesteh londonskih turističnih uradov bo letošnje leto obiskalo Jugoslavijo 30.000 britanskih turistov, proti 5000 v letu 1952 in 2000 leta 1951. Zanimanje britanskih turistov za Jugoslavijo kot turistično središče raste zaradi novih ugodnejših valutarnih predpisov Britanske narodne banke; posebno pa še zaradi prilivnosti dalmatinske obale in njenega toplega morja, čudovitih pokrajin ter, ker je moralni tečaj med funtom šterlingom in dinarjem za Britance zelo ugoden. Da vzbudi pri britanskih turistih čim več zanimanja za potovanje v Jugoslavijo, je jugoslovanski turistični urad v Londonu organiziral razstavo blaga in uslug, katere jim nudi Jugoslavija. Med drugim so razstavljene ročno tkane preproge, filigranski izdelki in razne vrste odličnega jugoslovanskega žganja.

KOKS IZ LIGNITA

V Lukavcu so pričeli s poskusi pridobivanja koksa iz jugoslovanskega lignita, in sicer iz Kreke. Poskusi so bili uspešni, kar pomeni, da bodo 27. maja lahko že pričeli z zadnjimi poskusi pridobivanja koksa iz mešanice lignita ter raskaga in uvoženega premoga. Za prve poskuse je trošila koksarna nad 500 t lignita.

imenom »Ente del Porto industriale di Trieste«, da bo vzpostavila, razvijala in upravljala tržaško industrijsko pristanišče. Ustanovljena je bila za 20 let.

Sestavljali jo bodo predsednik, upravni odbor, izvršni odbor in izvršni ravnatelj. Člane upravnega odbora bodo predlagale ustanove, ki jih bodo predstavljali, imenovala pa jih bo Zavezniška vojaška uprava.

Ustanova bo sestavljala polletne proračune nameravanih izdatkov in pričakovanih dohodkov in jih bo morala vsaj do 1. maja in 1. novembra vsakega leta predložiti v odobritev Zavezniški vojaški upravi.

Vsem industrijskim podjetjem, ki bodo po 31. decembru 1953 zgrajena, obnovljena, povečana ali preurejena v tržaškem industrijskem pristanišču, bodo dovoljene določene davčne olajšave.

V razdobju od 21. maja 1949 do 31. decembra 1958 bo ves material porabljen za gradnjo, obnovu, povečanje ali preureditev industrijskih podjetij v tržaškem industrijskem pristanišču, in vsi stroji, ki so dodeljeni za stalno rabo v prej omenjenih industrijskih podjetjih, oproščeni obratne pristojbine v smislu Kr. odl. z dne 13. maja 1935 št. 894 in poznejših popravkov, ter davka na poslovni promet.

Angleški turisti se zanimajo za Jugoslavijo

Po vesteh londonskih turističnih uradov bo letošnje leto obiskalo Jugoslavijo 30.000 britanskih turistov, proti 5000 v letu 1952 in 2000 leta 1951. Zanimanje britanskih turistov za Jugoslavijo kot turistično središče raste zaradi novih ugodnejših valutarnih predpisov Britanske narodne banke; posebno pa še zaradi prilivnosti dalmatinske obale in njenega toplega morja, čudovitih pokrajin ter, ker je moralni tečaj med funtom šterlingom in dinarjem za Britance zelo ugoden. Da vzbudi pri britanskih turistih čim več zanimanja za potovanje v Jugoslavijo, je jugoslovanski turistični urad v Londonu organiziral razstavo blaga in uslug, katere jim nudi Jugoslavija. Med drugim so razstavljene ročno tkane preproge, filigranski izdelki in razne vrste odličnega jugoslovanskega žganja.

KOKS IZ LIGNITA

V Lukavcu so pričeli s poskusi pridobivanja koksa iz jugoslovanskega lignita, in sicer iz Kreke. Poskusi so bili uspešni, kar pomeni, da bodo 27. maja lahko že pričeli z zadnjimi poskusi pridobivanja koksa iz mešanice lignita ter raskaga in uvoženega premoga. Za prve poskuse je trošila koksarna nad 500 t lignita.

imenom »Ente del Porto industriale di Trieste«, da bo vzpostavila, razvijala in upravljala tržaško industrijsko pristanišče. Ustanovljena je bila za 20 let.

Sestavljali jo bodo predsednik, upravni odbor, izvršni odbor in izvršni ravnatelj. Člane upravnega odbora bodo predlagale ustanove, ki jih bodo predstavljali, imenovala pa jih bo Zavezniška vojaška uprava.

Ustanova bo sestavljala polletne proračune nameravanih izdatkov in pričakovanih dohodkov in jih bo morala vsaj do 1. maja in 1. novembra vsakega leta predložiti v odobritev Zavezniški vojaški upravi.

Vsem industrijskim podjetjem, ki bodo po 31. decembru 1953 zgrajena, obnovljena, povečana ali preurejena v tržaškem industrijskem pristanišču, bodo dovoljene določene davčne olajšave.

V razdobju od 21. maja 1949 do 31. decembra 1958 bo ves material porabljen za gradnjo, obnovu, povečanje ali preureditev industrijskih podjetij v tržaškem industrijskem pristanišču, in vsi stroji, ki so dodeljeni za stalno rabo v prej omenjenih industrijskih podjetjih, oproščeni obratne pristojbine v smislu Kr. odl. z dne 13. maja 1935 št. 894 in poznejših popravkov, ter davka na poslovni promet.

Angleški turisti se zanimajo za Jugoslavijo

Po vesteh londonskih turističnih uradov bo letošnje leto obiskalo Jugoslavijo 30.000 britanskih turistov, proti 5000 v letu 1952 in 2000 leta 1951. Zanimanje britanskih turistov za Jugoslavijo kot turistično središče raste zaradi novih ugodnejših valutarnih predpisov Britanske narodne banke; posebno pa še zaradi prilivnosti dalmatinske obale in njenega toplega morja, čudovitih pokrajin ter, ker je moralni tečaj med funtom šterlingom in dinarjem za Britance zelo ugoden. Da vzbudi pri britanskih turistih čim več zanimanja za potovanje v Jugoslavijo, je jugoslovanski turistični urad v Londonu organiziral razstavo blaga in uslug, katere jim nudi Jugoslavija. Med drugim so razstavljene ročno tkane preproge, filigranski izdelki in razne vrste odličnega jugoslovanskega žganja.

KOKS IZ LIGNITA

V Lukavcu so pričeli s poskusi pridobivanja koksa iz jugoslovanskega lignita, in sicer iz Kreke. Poskusi so bili uspešni, kar pomeni, da bodo 27. maja

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Po kavi ni posebnega povpraševanja. Kupci so rezervirani in čakajo, da bi se cene uravnovesile. Povprečne cene ovarjenih kave od uvoznika do grosista fco skladišče prodajalca v lirah za kg netto in na novo pretehtano: **brazilska kava:** Rio N. Y. 5 1275; Rio N. Y. 3 1190; Santos Superior 1370; Santos E. P. cricello 18 1410; **srednjeameriška:** Haiti naravna 1380; Salvador 1450; Kostarika 1520; **arabska:** Gimma 1270; Moka Hodeidah 1 1375; **afriška:** Uganda prana in prečiščena 1190; **indonezijska:** Bali Robusta 10-10,5% nečistoče 1180.

SLADKOR

TRST. Ponudbe angleškega sladkorja so ostale pri prejšnjih kvotacijah, in sicer pri 84,60 dolarja in 11/19 funta šterlinga za tono čit Trst proti takojšnji izročitvi. Blago, pripravljeno v prosti luk, stane 130 dolarjev za tono netto in na novo pretehtano, fco, vagon pri odhodu. Češkoslovaški in madžarski sladkor ne kvotirata.

POPER

Popper kvotira na viru proizvodnje: Lampong v preprodaji iz Rotterdamja in Amsterdamu 1015 florintov za 100 kg netto čit jadranska pristanišča; Saranak črn, proti vkrcanju v maju 1020 šilingov; proti vkrcanju v juniju 990, proti vkrcanju v juliju 965 šilingov, proti vkrcanju v avgustu 950 šilingov, čit Trst za cwt; Malabar črn proti vkrcanju v maju-juniju 1090 šilingov za cwt čit Trst; Sarawak bel proti vkrcanju v maju 1175 šilingov, proti vkrcanju v juniju 1120, proti vkrcanju v juliju 1100; proti vkrcanju v avgustu 1080. Sklenjenih kupcij je zelo malo.

Italijanski trg

ZITARICE

ROVIGO. Blago fco, proizvodnja: pšenica Polesine fina 7800-7850, dobra 7700-7750, navadna 7650-7700; koruza marano 6550-6650; ameriška hibridna koruza 6100-6200; bela koruza 6200-6350; rž 6000-6200; neoluščeni ječmen 6500-6800; rdeč oves 5000-5100, beli 5100-5300; pšenična koka tipa »00« 9300-9400, tipa »0« 8900-9000, tipa »1« 8650-8750, tipa »2« 8350-8450; koruza moka 6500-6700; bela 6400-6500; pšenični otrobi 4700-4800.

VERCELLI. Neoluščeni riž: navaden 6300-6850; Pierrot 6800-7000; Roncarolo 6200-6800; Allorio 6500-7000; Ardijone 6500-7100; Mratelli 6900-7500; Rizotto 6500-7200; Razza 77 7300-8000; R. B. 7500-8200; Sesia 7000-7500; Arborio 7700-8500.

Oluseni riž: navaden 9400-9800; Pierrot 10.000-10.800; Roncarolo 10.800-11.300; Ardijone 10.400-10.800; Maratelli 11.000-12.300; Razza 12.000-13.200; R. B. 12.600-13.200; Arborio 15-16.000.

ZIVINA

REGGIO EMILIA. Klavna živina: volji I 270-300, II 240-280; krave I 250-280, II 200-240, slabše vrste 180-200; junci I 270-290, II 260-280; teleta 50-70 kg 300-350, 70-90 kg 350-390, nad 90 kg 390-430. Zivina za rejo: volji 250-290; teleta 50-70 kg 340-370, 70-100 kg 370-450; krave mlekarice izbrane 160-180.000 glava, navadne 12-140.000; prašički za rejo 18-20 kg 290-310; suhi prašički 30-50 kg 270-300; 50-80 kg 260-290; debele svinje 250-280; 120-180 kg 285-295, nad 180 kg 280-290.

PERUTNINA

VERCELLI. Kokoši 650; petelini 650; golobi 500 lir par; piščanci I 950, II 850; purani 520.

MLECNI IZDELKI

MILAN. Cene za kg fco sirarna: lombardsko maslo iz smetane 700; čajno maslo 800; trdi sir proizv. 1991 900-990, proizv. 1952 700-700; sir krajevne proizvodnje 500-530; sbrinz svež 470-500, postan 530-560; emmenthal svež 490-520, postan 550-570; gorgonzola svež 250-270, postan 340-400; italico svež 390-410, postan 430-460; taleggio svež 270-290, postan 380-400.

OLJE

FIRENZE. Za kg fco kraj proizvodnje: olivno olje extra do največ 1 stop. kisl. 430-440; do največ 1,50 stop. kisl. 420-430; do največ 2,50 stop. kisl. 410-420; do največ 4 stop. kisl. 405-410; dvakrat rafinirano tipa »A« 450-455, »B« 405-410; semensko olje navadno 335-340; olje iz zemeljskih lesnikov 375-385.

KONSERVIRANA ZIVILA

MILAN. Dvakrat koncentrirana paradižnikova meza proizv. 1952: v skatlah 5-10 kg 280-290; v skatlah 1 in 1/2 kg 310-320. Čeli olupljeni paradižniki v skatlah 1200 g 155-165, v skatlah 600 g 165-175; grah v skatlah 1 kg 210-220, v skatlah 1/2 kg 215-230; fižol v stroju v skatlah 1,50 kg 175-190; gobe v kislu v skatlah 5 kg 1150-1300, navadne v skatlah 1 kg 900-1000; čebulice v kislu 220-250; marmelada boljše kakovosti v skatlah 5 kg 230-260, v skatlah 1/2 kg 260-280; mešana marmelada iz jabolč in sli v skatli 175-185, v skatlah 5 kg 210-220.

VINO

MILAN. Na vinskem trgu so cene lombardskih vin poskočile za 10-30% stop/stot. Južna vina niso napredovala za toliko, pač pa so cene tudi teh vin čvrste. Cene za stop/stot: Piemonte črno 10-10,5, 5 stop. 530-550 lir, 11-12 stop. 550-580, 12-13 stop. 580-610; Barbera 530-630; Oltrepo pavese 10,5-11 stop. 520-540, 11-12 stop. 540-570; črno

mantovansko 480-510; Valpolicella in Bardolino 610-630; Raboso 520-540; emiljsko 10-11 stop. 520-560; emiljsko črno 520-540; toskansko navadno 520-550; Brindisi sladko 8600-8900 za stot.

LIMONE

SALERNO. Limone iz Amalfija za izvoz 9000 lir stot pri pridelovalcu. Iste kakovosti za domačo uporabo 4500 lir.

ZAFRAN

L'AQUILA. Cist zafran 33.500 lir kg. KROMPIR L'AQUILA. Bel krompir Fucino 3000 do 3500 stot.

KOZE

REGGIO EMILIA. Za kg osoljenih kož z repom fco skladišče grosista: Voli do 40 kg 255-265, nad 40 kg 260-270; biki do 40 kg 235-245; nad 40 kg 210-220; teleta 3-6 kg 740-750; 6-8 kg 710-720; 8-12 kg 580-590; 12-20 kg 450-460; 20-26 kg 360-370; teleta do 30 kg z glavo in parklji 290-300; konji 185-195; mežgi 135-145; osli 105-115; ovni surove kože 270-280, suhe kože 660-680; zajci (suhe kože) 180-220; jagnjeta 450-500 lir za kožo.

VERECE

ROVIGO. Cene veljajo fco proizvodnja brez davkov: vreče iz jute (120 x 70) 800-830 g 285-295 lir za kg; 700-750 g 285-295; vreče za krompir 300-330 g 300-310 lir; rabljene vreče za krmo I in II 100-110; rabljene vreče za krmo 80-100; vreče za gnojila (115 x 65 mm) 480-490 g 285-290 lir; vreče za gnojila (120 x 70 mm) 145-150.

KRMA

MANTOVA. Za stot: majsko seno 3900-4000; otava 3800-3900; detelja prve košnje 3700-3800, druge košnje 3600-3700; pšenična slama stlačena 1200-1300.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO

Pšenica (stot. dol. za bušel)	7/VI.	21/IV.	5/V.
Koruza " " " "	223	218,75	217,75
" " " "	158,75	159,75	157

NEW YORK

Baker (stot. dol. za funt)	36.50	36.50	30
Cin " " "	121.50	121.50	98.75
Svinec " " "	13.60	12	12.50
Cink " " "	11	11	11
Aluminij " " "	20.50	20.50	20.50
Nikelj " " "	60	60	60
Bombaž " " "	33.80	33.50	34.07
Z. srebro dol. za steklenico	203	198	198

LONDON

Baker (f. ster. za d. tono)	76 1/4	168 1/4	70 1/4
Cink " " "	88 1/4	76 1/4	79 1/4
Svinec " " "			

SANTOS

Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	214.20	210.50	204.80
------------------------------------	--------	--------	--------

Gospodarska poročila z Zahoda postavljajo obnovo terminske kupcije za mikano volno v Londonu med važne dogodke zadnjega tedna v mednarodni trgovini. Težnja cen surovinam v Združenih državah je zopet za napredovanjem, in sicer zaradi novega zastoja poglajanj za sklenitev miru v Koreji. Po prvem optimizmu v tem pogledu nastopa zdaj skepsa. V New Yorku se cene drizijo, v Londonu pa kljub temu nekoliko popuščajo.

Cena pšenice na borzi v Chicagu je dosegla najnižjo točko v tem letu. V tednu do 1. maja je cena pšenice v Chicagu nazadovala od 219 5/8 na 216 stot. dolarja za bušel proti izročitvi v maju. Prav tako je nazadovala cena koruzi, in sicer od 158 5/8 na 156 1/4. Vse države, ki so se udeležile pogajanj za mednarodni žitni sporazum v Washingtonu — razen Vel. Britanije — so končno podpisale sporazum.

SLADKOR, KAVA, KAKAO Cena sladkorja v New Yorku je za malenkost napredovala in sicer od 340 na 345 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Iz Londona poročajo, da je nakup 1 milijona ton kubanskega sladkorja — o katerem je »Gospodarstvo« poročalo v prejšnji številki — precej iznenadil trgovce. Za to pojde od letošnje razpoložljivosti Kube 600.000 ton. V Londonu so splošno mnenja, da ne bo v bodočem razvoju cene posebnih večjih izprememb.

Cena sladkorja je v New Yorku verjetno pod vislim londonske kupcije v prvem trenutku napredovala na 3,38, nato kasneje je zopet padla na 3,40; nato se je samo za malenkost popravila. Cena kave je v tednu do 1. maja nazadovala od 55,29 na 54,95 stotinke dolarja za funt. Kakao je bil v New Yorku samo za malenkost višji — 30,54 proti 30,29 pred enim tednom, proti takojšnji izročitvi.

VLAKNA Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

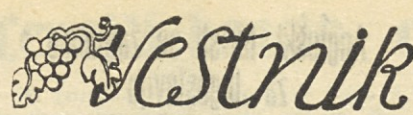
KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.

Med predstavniki Japonske in Združenih držav so v teklu pogajanj za nakup ameriške zaloge volne. Gre za volno, ki jo je država nakupila iz previdnosti za primer povečanja mednarodne napetosti. ZDA bi Japonski prodale 125 milijonov funtov volne »sušine«. Ta posel zadeva polovico letne proizvodnje volne Združenih držav. Zaključek kupcije bi seveda vplival tudi na razvoj cene na trgu. V Londonu so 29. aprila obnovili terminsko volno z mikano volno. Cena bombaža se je v New Yorku ustalila okoli 34,40—34,50. Cena je nekoliko čvrstejša pod vplivom nove politike Združenih držav. Gre za tem, da se zasajena površina omeji. Računajo, da bo notranja potrošnja v ZDA nazadovala od 13 na 11 milijonov bal v sezoni. V Aleksandriji se je pokazala težnja navzgor, cena karnaka je poskočila od 60,71 na 62,15 talarja za kantar; prav tako je vrsta ašmuni napredovala od 50,84 na 52 dolarjev. V Franciji (Roubaix) je cena volne napredovala od 1540 na 1580 frankov za kg proti izročitvi v maju. Mikana volna vrste 64 SB je v Londonu stala 156 penitev za funt proti izročitvi v septembru.

KAVCUK Cena kavčuka v New Yorku je do 1. maja poskočila od 24,40 na 25,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v maju. Napredovanje so zaznamovali tudi v Londonu, kjer je vrsta RSS poskočila na 21 1/8 penija za funt proti izročitvi v maju ali juniju.



SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

KAKO ZATIRAMO BRAMORJA

Med najhujše škodljivce na vrtovih lahko prištevamo bramorja, ki grize korenine posejanih sadik, da je pogostokrat vse pridelke izgubil. Toda ne samo na vrto, tudi na njivah in travnikih dela škodo, kjer žre vse od kraja. Obgrizuje zlasti krompirjeve gomolje, ne prizanaša pa niti trsnicam in drevesnicam, kjer uniči večkrat mlade trsje in drevesca. Naravno je torej, da se ne samo vrtnarji, ampak tudi poljedelci in drevesničarji zanimajo, kako bi se ga ubranili.

Bramor ni samo rastlinojede, ki objeda korenine in druge rastlinske dele, ampak tudi mesojede, ki žre tudi žuželke in gliste, in še celo polje. V tem pogledu je celo nekoliko koristen. Zal pa, da je to njegovo dobro delo tako malo zaslužno, da ga ne moremo šteti med koristne podzemeljske živali. Škoda, ki jo povzroča bramor na rastlinah, je izredno velika, zato ga moramo zatirati z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Bramor živi plitko pod zemljo ter si izkopije tik pod površino vdoravne rove. Kjer pa rove nenadoma navpično pada v globino, tam je vhod v gnezdo, ki leži tudi do pol metra globoko. Konec junija zleže samica v lepo oblikovane jamice do 200 rumenkastih, kot konoplja debelih jajčec. V dveh do treh tednih se iz njih izležejo nekraliti mladici, ki ostanejo v gnezdu. Po tretji levitvi se skupno s starši oktobra ali novembra zarijejo nekoliko globlje v zemljo, kjer prezimijo. Če pa dobe v bližini kup gnojila, ki jim nudijo toplo bivališče, zlezejo vanj.

Spomladaj pririjejo iz svojih prezimovališč na vrh zemlje. Tedaj zrastejo že krila in v večernih urah letajo zaradi parjenja ali pa lazijo po zemlji. Parijo se navadno v maju in tedaj jih najlažje lovimo v cvetlične lončke, ki jih položimo tako v zemljo, da so njih robovi nekoliko nižji od površine gredi. Popoln uspeh dosežemo, če so lončki postavljeni v trikotni in če jih med seboj povežemo s tankimi letvicami ali desicami. Te letvice postavimo tako, da tvorijo ploski del nekako nizko ograjo. Ob paritvi precej nepravilno.

KMET IN VRTNAR V MAJU

Na polju in njivi. Paziti moras, da bo krompirišče vedno brez plevla in da bo imelo zrahljano zemljo, ker v težki zemlji krompir le slabo uspeva. Kadar začne krompir cveteti, osuj ga, toda ne preveč globoko. Ne pozabi ga pokropiti z 1 bodiško brozgo proti krompirjevi plesni ali peronospori. Tudi prah »Cafarox« je dober proti tej bolezni.

Cas je, da dobro oplešj tudi vse druge okopavine — peso, mirne, koruzo — in jim zrahljajo zemljo.

Na vrto. Ne odlašaj več s presajanjem paradižnikov, melancanov in drugih plodov. Presajaj tudi poletno glavnato solato »goštan« in gomoljasto zeleno. Sej nemško spinačo-petragonjo, toda njeno seme moraš prej dobro razmočiti. V tem času sejemo tudi